

Jó Pajtás

2016. XII. 15.

70. évf., 38. szám

Fotó: Buzás Mihály

41. JÓ PAJTÁS SAKKTORNA

**Játszottunk, barátkoztunk,
győzni és veszíteni tanultunk**

VAJDASÁG GYÖNGYSZEMEI

Palics

**Betlehemezők hangja veri fel
a decemberi csendet**

Dupla terjedelmű lesz a jubileumi Jó Pajtás

A jövő héten jelenik meg félévzáró számunk, dupla terjedelemben, változatos, gazdag tartalommal, melyet nem csak a közelgő karácsony és Szilveszter hangulata hat át, hanem lapunk jubileuma is. A Jó Pajtás jogelődje, a Pionírújság első száma ugyanis 1947. január 1-jén jelent meg, aminek idestova hetven esztendeje.

Az év folyamán gyakran emlékeztettünk benneteket erre a kivételes alkalomra, hiszen mindannyian büszkéek lehetünk arra, hogy Vajdaságban hetven éve jelenik meg folyamatosan egy általános iskolásokat megszólító lap. Épp ezért alkalmi írásokkal köszönt-

jük és ünneplőbe öltöztetjük újságunkat, felvételekkel idézzük fel azok emlékét, akik egykor oszlopos tagjai voltak a Jó Pajtásnak: akár készítőként, akár olvasóként.

A szokásos tartalmak is megtalálhatók lesznek a lapban a karácsonyi készülődéstől, a szüenidő hasznos eltöltéséig. Borítónkon ezúttal az ideai Tini- és Ifjúsági Táncdalfesztivál tini korosztályos győztese, **Balla Anita** lesz látható, nem marad el a jövő évi naptár sem...

Jövő heti kiadványunk ára 100 dinár lesz.

N-a

Az ábécé is a karácsonyfára került – Kovács Szuzanna, EmArt Műhely, Szabadka

Alig egy hét...

Szinte hihetetlen, alig egy hét maradt a 2016-17-es tanév első félévéből. Nyolcvanegy tanítási nap, két negyedév, számos verseny, még több izgalom, siker és sikertelenség fért bele. A következő félév január 16-án, hétfőn kezdődik és 99 tanítási nap után június 13-án, kedden fejeződik. A nyolcadikosoknak kicsit előbb, május 30-án zárul az általános iskolai fejezet, ám utána következik a felvételi, és az iratkozás.

Az ünnepek közül első a január 27-ei (péntek) Szent Száva-nap lesz, a tanítás szünetel. Februárban 15-e és 16-a (szerda, csütörtök) mint állami ünnepnap hoz egy szusszanásnyi pihenést a diákoknak és az iskolákban dolgozóknak. Ezt követően április 13-ától 17-éig (csütörtöktől hétfőig) húsvéti szünet lesz, majd május 1-jén és 2-án (hétfő, kedd) majálisra vonulhatunk el, egy szép, hosszú hétvégére. Azután már az év végi hajrá következik, valamennyiünknek.

A 8. C JELENTI TEMERINBŐL

Az AIDS-ről tanultunk

A temerini Kókai Imre iskolában előadást tartottak az AIDS világnapja alkalmából. A betegség világnapját 1988 óta tartják meg, így módon is felhívják a figyelmet a gyógyíthatatlan betegség kezelésére. Iskolánk nyolcadikosainak Horák Ibolya, az Egészségház főnövére tartott előadást a HIV-fertőzés által okozott járványról. A világnap célja, hogy gyarapítsa az emberek, közöttük a fiatalok ismereteit a betegségről.

Siker a Himnusz és Szózat szavalóversenyen

December első hétvégéjén a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar dísztermében tartották meg a 17. Himnusz és Szózat szavalóversenyt. Ezúttal 25 hetedik és nyolcadik osztályos tanuló adta elő nemzetünk imádságait, akik Vajdaság egész területéről érkeztek a megmérettetésre. A himnuszt szavalók közül az első helyezett **Szivert Éva** (a képen), a Kókai Imre Általános Iskola nyolcadikos tanulója lett.

Csacsi rímek

Találtunk egy lekváros fánkot,
aztán meg vettünk egy elefántot.
Az elefánt felmászott a fára,
a fánk leesett a zsákra.

Mohácsi Imre

Őszi eső csepereg,
én az ágyban heverek.
Ébresztőórám nyekereg,
iskolába mehetek.

Gyülvészi Réka

Leszállt az éj,
megjelent egy kék fény,
vele egy ismeretlen lény,
de te ne nagyon félj!

Bogdán Árpád

Az előd volt a CD,
aztán jött a DVD,
ezt követte az USB,
végül pedig az MTZ

Mohácsi Imre

Elfogyott a mákos tészta,
üres lett a tál.
Emma visít: hol a tészta,
Anyu szerint elegett evett már.

Vorkapic Anja

Petőfi Sándor iskola, 6. osztály, Újvidék

Játszottunk, barátkoztunk, győzni és veszíteni tanultunk

Megkockáztattunk egy megjegyzést, reméljük, senki se fog megharagudni. Azt merészelnék mondani, hogy a mai gyerekek jobban sakkoznak, mint azok, akik első sakkversenyünkön felléptek. Az negyven versennyel és negyvennyolc évvel ezelőtt volt. Bár a táblán a játékszabályok azóta nem változtak, a rendelkezésre álló könyveknek, a számítógépnek, de különösen az oktatók munkájának köszönhetően a mai gyerekek többet tudnak. Ezért sakkoznak jobban. Egyre jobban!

Ebben a meggyőződésben megerősített bennünket az Aragóniai Beatrix Sakk-klub által a palicsei Miroslav Antić iskolában megszervezett, immár 41. tornánk. Rózsa Zsombor, a szervező sakk-klub elnöke és lelkes csapata – ezzel kellett volna kezdeni a beszámolót! – hatalmas munkát

végzett, és olyan gördülékeny versenylebonylítást hozott tető alá, mint korábban... nagyon kevesen. Pedig csupán a lányok versenyének pontosan annyi résztvevője volt, mint első sakk-tornánknak összesen – negyvennyolc –, a fiúk versenyében pedig egy híján százan ültek asztalhoz. A versenylebonylítás gördülékenységét nagyban elősegítette az „aragóniai-beatrixesek” eredeti ötlete, mely szerint a lányok versenyének párosítását követően azonnal indulhatott a forduló, és nem kellett kivárni a fiúk versenyének párosítását. Ez óriási mértékben csökkentette az üresjáratok időtartamát. Ráadásul – hálá neked, technika! – a résztvevők jegyzékét előre begyűjtötték, számítógépeztek, ezért a versenyt megelőzően futotta az időből másra is. Fellépett a Miroslav Antić iskola kamarakórusa; elhang-

Ökrész Rozália

zottak Ökrész Rozáliának, a Magyar Szó vezérigazgatójának üdvözlő szavai; a verseny pedig azzal vette kezdetét, hogy sakk-tornánk sokszoros győztese, a tornyosi Kecskeméti Krisztina és Árpád, megtették a kezdőlépéseket az óriástáblán. És indulhatott a verseny.

Nem árt tudni, hogy tornánkat hétfordulós svájci rendszerben szoktuk lebonyolítani. A sakkvilágban kevésbé járatosak kedvéért mondjuk, hogy az ilyen jellegű versenyeken az

A kórus fellépése

Az utolsó forduló a fiúknál, balról a második Miloš Mačičić

B. Varga Zsófia, az egyetlen lány a fiúk versenyében

41. JÓ PAJTÁS SAKKTORNA

Az utolsó forduló a lányknál, balról az első Buri Petra

első fordulóban a legjobbak egymás közötti összecsapására csak véletlenül kerül(het) sor, míg a torna előrehaladtával – szabályszerűen! – a rosszul szereplőknek gyenge, a jól szereplőknek pedig erős ellenfeleket ítél a sorsolás. Ezzel magyarázható, hogy az első négy forduló során kevés olyan izgalmas játszma alakul ki, amely döntően befolyásolja a végső sorrendet. A képzett és erős játékosok szabályszerűen elporolják kevésbé képzett, gyengébb ellenfe-

leiket. Közben futja idejükből arra is, hogy a papírforma szerint legnagyobb vetélytársaik játékára, haladására futó pillantást vessenek. Ebben ez alkalommal tanítómestereik nem segíthettek nekik, mert a mindenre gondoló szervezők a csapatvezetőket, tanítómestereket, szülőket... – ne érje szó a ház elejét – felparancsolta a karzatra.

Sakkturnánkon gyorsan cserélődik a mezőny, hiszen gyorsan „kiöregszenek” a gyerekek.

A díjazottak és a szervezők,
jobbról Rózsa Zsombor, a szervező Aragóniai Beatrix Sakk-klub elnöke

Ennek ellenére az östehetségekre fel szoktunk figyelni, és pályájukat később is figyelemmel kísérjük. Futólag mondjuk, hogy Márkus Róbert és Dragan Šolak válogatottak is itt érték el első jelentős sikereiket. Most a lányok mezőnyében figyeltünk fel új arcokra.

Öt forduló után veretlenként vezette a mezőnyt a tízéves Buri Petra Zsuzsanna, a Bajai Spartacus SC tagja. Annak ellenére, hogy még csak negyedik, tehát az alsósok csoportjába tartozik, simán és sorozatosan nyerte játszmáit felsősök ellen is. Nővére, a tizenegy éves Kata pedig szorosan a nyomában haladt. A rangadóra a hatodik fordulóban került sor, amikor Petra legyőzte fő vetélytársát, a csúrogi Teodora Jankovićot. A zárófordulóban nővérével kellett volna megívnia, ám tornánk szabályzata nem teszi lehetővé a csapaton/családon belüli ádáz összecsapásokat. Ennek ellenére az utolsó forduló hozott némi izgalmat, ez azonban az első táblára nem terjedt ki. Petra begyűjtötte hetedik győzelmét, és mivel Katának is sikerült diadalmaskodnia Janković felett, a bajaiak megszerezték a csapatgyőzelmet is. Janković nehéz sorsolása ellenére a csúrogi lányoknak sikerült elvinniük az ezüstöt, mivel Marjana Krminac folyamatosan jól teljesített. Igen kellemes meglepetés a házigazda iskola csapatának harmadik helyezése, hiszen Szűcs Izabel és Petra Jujić egyaránt öt pontot gyűjtött. Ez kimagasló eredmény, és nem árt tudni, hogy azon a vidéken ért be, ahol az Aragóniai Beatrix Sakk Klub tevékenykedik.

A fiúk versenye kegyetlenül kemény összecsapásokat hozott. Öt fordulón keresztül szinte semmi említésre érdemes nem történt, az esélyesek begyűjtötték a pontokat az esélytelenekkel szemben, aztán legény a legényre talált. Valójában a csúrogi Đura Jakšić és az újvidéki Kosta Trifković iskola csapatainak/egyéneinek küzdelméről volt szó. Kezdődött azzal, hogy a hatodik fordulóban az újvidéki Dejan Omorjan, a verseny nagy esélyese, veszített a csúrogi Stefan Lonačarskitól, aki viszont a hetedik fordulóban veszített sorsdöntő csatát. Olyan szoros küzdelemben, amikor az utolsó fordulóban tízen ülnek asztalhoz a végső diadal reményében, még fél pontot sem szabad veszíteni. Ezért történt meg, hogy a győzelmi esélyeket nélkülöző állásokat is csökönnyösen tovább játszották a fiúk. Végül a csúrogi Miloš Mačkić diadalmaskodott, akinek nem kellett megküzdenie csapattársával, az Ormorjannal való összecsapásra pedig egy esetleges nyolcadik fordulóban került volna csak sor. Mind a fiúk, mind a lányok mezőnyében százszázalékos teljesítménye volt a győztesnek.

Eredmények – fiúk, csapat: 1. Đura Jakšić (Csúrog) 23,5, 2. Kostra Trifković (Újvidék) 18; egyéni: 1. Miloš Mačkić 7, 2. Dejan Omorjan 6, 3. Stefan Lonačarski 6; lányok, csapat: 1. Bajai Spartacus SC 13, 2. Đura Jakšić 11, 3. Miroslav Antić 10, egyéni: 1. Buri Petra Zsuzsanna 7, 2. Marjana Krminac 6, 3. Buri Kata 6 ponttal.

Kép és szöveg: Buzás Mihály 5

Egy baleset, rosszullet során egy jól felkészült elsősegélynyújtó gyors és szakszerű beavatkozása életet menthet. Erről hallhattunk nemrég az óbecsai Népkönyvtárban megszervezett előadáson. **Fenyvesi Szilvia** könyvtáros üdvözölte **dr. Koncz Gyula** általános orvost, és **dr. Gondos Attila** mentőszolgálati orvost.

Hogy mikor, hol kell elsősegélyt nyújtani? Bárhol, ahol valaki bajban van. Mindjárt hívni kell az elsősegély-szolgálatot a 194-es telefonszámon. Meg kell mondani, mi történt, hol vagytok.

Míg odaérnek a mentők, meg kell szólítani a bajbajutottat. Ha válaszol, nincs nagy baj. Ha nem, a pulzusát kell ellenőrizni a kézen, a nyakon, az ütőereken. Azt is meg kell állapítani, lélegzik-e. A fülünket a mellkasára téve meghallgatjuk, egyébként pedig látszik az, hogy mozog-e a mellkasa. Ha nincs tükrünk, a mobiltelefon is megteszi: az orrához tesszük, ha bepárásodik, akkor lélegzik az illető. Az orvosok egy babán bemutatták az újraélesztési eljárást is. Az orvos befújta a baba szájába, majd kinyújtott kézzel 30-at nyomott a mellkasára a szíve táján. – Ha szükséges, meg lehet ismételni. Két befújással általában újra lehet éleszteni a beteget – hallottuk.

Arról is hallottunk, hogy a vérzés esetén mire kell ügyelni: El kell szorítani a véredényeket, mert egy perc alatt elvérezhet a bajbajutott. Erre jó a kéznél levő zsebkendő, sál is. Autóbaleset esetén keletkezhet belső vérzés is, melyet úgy lehet fölismerni, hogy megszurkúl az arc.

Megtudtuk, hogy 206 csont van az emberi szervezetben, s bármelyik eltörhet. A nyílt törést látni, mert átszúrja a bőrt, a zártnál meg megdagad a kéz, a láb, s természetellenes állapotba kerül. Rögzíteni kell valamilyen kemény tárggyal, ami lehet akár fadarab, papírtekercs. Ha a gerince sérült, nem szabad mozgatni. Meg kell várni, míg a mentőszolgálat megérkezik, s

JÓ, HA TUDUNK SEGÍTENI A BAJBAJUTOTTON Legyél te is életmentő!

Felvilágosító előadás Óbecsén

Sohasem árt meghallgatni az orvos utasításait, mert nem tudjuk, mikor lesz szükségünk rájuk

horodágyra teszik. Égési sebek esetén hűtéssel kell segíteni a bajba jutottnak. Télen gyakoriak a fagyási sérülések. Fokozatosan kell melegíteni a megfagyott testrészt, legjobb dörszöléssel segíteni. Gyakori a félrenyelés is, amikor az étel a nyelőcső helyett a légcsőbe jut. Ilyenkor segít a hátra vágás, de hatásosabb, ha hátulról átkaroljuk, és megszorítjuk a gyomorszáj tájékán. Ha családban kisgyerekekkel történik meg, a térdünkre fektetjük, és gyomorszáj tájékán nyomjuk meg a kicsit a térdünkkel. A vízből való mentésről is szó volt.

Az előadás után lehetett kérdezni. A diákokat az érdekelte, hogy a doktor urak hány életet mentettek meg újraélesztéssel. Mivel orvosi titok is van a világon, így csak néhány esetet meséltek el: egy bácsit kellett újraélesztetni, s mikor már újraélesztették a defibrillátor segítségével, kinyitotta a szemét, s elmondta, hogy jól érezte magát, fényességet látott, csak az unokája szolítására nyitotta ki a szemét. A másik: Az egészségház várótermében lebukott valaki a székről, újraélesztették, utána a bácsi élt még kilenc évig.

Tudjátok, miért van az, hogy a bajba jutott fényességet lát? Én sem tudtam, megkérdeztem. Kevés oxigént kap az agya!

Megkérdeztük a jelenlevőket, mi a véleményük a hallottakról.

Fenyvesi Zénó: Nagyon tetszett az előadás, olyasmit tanultam meg, amit eddig nem tudtam. Bármikor bajba juthat valaki, s mi tudunk segíteni neki. Szerintem mindenkinek mielőbb meg kellene ezeket tanulnia.

Gulyás Gabriella: Nem csak ilyen előadásokon kellene megtanítani a diákokat, hanem az iskolában is. Én már a földterítőknél levizsgáztam elsősegélynyújtásból, vízimentésből, mégis hasznos volt ez az előadás. Bármikor tudnék segíteni, ha találkoznék az utcán bajba jutott emberrel.

Nagy Réka: Hasznos tudnivalókat hallottunk ma itt. A mindennapi életben találkozhatunk olyan esttel, amikor segítségre szorul valaki. Mi már tudnánk segíteni, tudjuk mit kell tenni a csonttörésnél...

Ha valaki félrenyelte, gyomorszáj-tájéki nyomással segíthetünk rajta

Koncz Erzsébet

Kúlai sikerek

Novemberben **Balla Anita**, a 8.1 osztály tanulója, magabiztos előadásmóddal, tiszta hanggal és mély érzelmek átadásával elkápráztatta a négytagú zsűrit a Temerinben megrendezett 25. Tini és Ifjúsági Táncdal-fesztiválon és megnyerte a versenyt a fiatalabbak kategóriájában. Az iskolatársak gratuláltak Anitának és felkészítő tanárának, **Kovács Zoltánnak**.

Nagy sikert ért el **Kovács Alex**, a 7. 1 osztály tanulója Belgrádban, ahol az Arkhimédész Matematikai Társaság székházában megtartott 11. matematikai olimpia szerbiai országos döntőjében magabiztosan első lett. Maximális pontszámot ért el, így remekül kezdte a versenyszezont, amelyben továbbra is felkészítő tanára, **Milovity Manuela** támogatja.

Motoron érkezett a Mikulás

A hajdújárás Lurkóházba sok ajándékkal érkezett a motoros Mikulás. A gyerekek énekkel és versekkel köszöntötték a piros ruhás jötevőt. Immár hatodik éve visszatérő látogatói a Mikulás és a krampuszok a napközinek. A gyerekek hetek óta készültek a fehér szakállú látogatására, aki szép ajándécsomaggal örvendeztette meg őket, édességből hozott a legtöbbet.

Nyugat-Bácskában járt a könyvbusz

Az **újvidéki Forum Könyvkiadó** könyvbusza Nyugat-Bácskában tett körutat. A Könyvet a szörvénybe! program részeként Gomboson, Doroszlón, Zomborban és Bezdánban az általános iskolákba vitték el kiadványaikat. A diákok **Patak Márta** magyarországi íróval is találkozhattak, és több, gyermekeknek szóló könyvet vehettek a kezükbe, ezenkívül belelapozhattak a szerb-magyar szótárba is. A gyerekek nagy izgalommal fogadták a könyveket, volt, aki vásárolt is.

Klemm Valéria, a doroszlói Petőfi Sándor iskola igazgatója fontosak tartja, hogy a könyvbusz bekanyarodott településükre. Mint újságíróknak kifejtette, a technika mindinkább kiszorítja a könyveket a gyerekek életéből, ám ha megtapogathatják, megszagolják, belelapoznak, akkor szorosabb kapcsolat alakulhat ki a gyerekek és a könyvek között.

VIRTUÓZOK

Tavasza újra Virtuózok

A jövő év tavaszán ismét megrendezik a Virtuózok című klasszikus zenei tehetségkutató műsort. Az érdeklődők január 10-ig jelentkezhetnek – közölte a média.

November 28-tól várja a közmédia a klasszikus zene valamelyik hangszerén kiválóan játszó, vagy klasszikus énekben kiemelkedően tehetséges fiatalok jelentkezését a Virtuózok következő évadába. A harmadik alkalommal meghirdetett műsor célja, hogy

minél szélesebb körben ismertesse és szerettesse meg a klasszikus zenét, és fiatal komolyzenei tehetségeket fedezzen fel. A műsorba a www.mediaklikk.hu/virtuozok-jelentkezés/ oldalon keresztül lehet jelentkezni 2017. január 10-ig. A jelentkezési lap kitöltése mellett a pályázóknak egy videót is fel kell tölteniük bemutatkozó produkciójukról. A Virtuózok adásait a Duna Televízió tízi műsorra tavasszal. (MTI)

A karácsony a szív ünnepe

Mindenki várja a karácsonyt, az én nagy családom is.

A szeretet ünnepe előtt 2-3 nappal díszítjük a karácsonyfát. Nagyon gyönyörű, mert piros és aranyszínű díszekben pompázik. Karácsony reggelén csiklandozza az orromat a szegfűszeg, narancs és a fahéj illata. Apa és anya ebédet főz. A menü halászlé tésztával. Amíg az ebéd fő, addig a barátaimmal sétálok. Amikor hazaérek, ebédelünk. A halászlé és a tészta mellé a szokásos fokhagyma, dió és méz társul. Ebéd után mindenki elvonul, játszik vagy internetezik. Anya és apa előkészítik a pulykát és a köretet, és már sütik is. Anya előveszi a legszebb asztalterítőt, az evőeszközöket és a tányérokat. A vacsora elkészült. Hozzálatunk az evéshez.

Evés után a fa alá kerülnek az ajándékok, izgatottan bontogatjuk őket. Az éjféli elérkezével elmegyünk az éjféli misére. Gyönyörűen fel van díszítve a templom. Én ekkor boldogan fekszem le.

Nekem a karácsony a legszebb ünnepem, mert együtt van a családom.

Lévai Ferenc, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Padtársam

*Az én egyik padtársam Lara,
Neki mindig van valami baja.
Keze, lába mindig jár,
Órák alatt sokat dumál.
Jó, hogy ott ül mellettem,
Barátnőmként szeretem.*

Bukovics Kornélia, 6. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse

Lángos

*Konyhába lépek,
Illatot érzek.*

*Sárga színű olajban,
Aranybarnás pompában,
Sül a finom lángos.*

*Óriási tálra teszik,
Még ki sem hűlt, előveszik,
S nagy mohón eszegetik.*

*Tejfőlösen, krémesen,
Sósan vagy édesen,
Méltóságos csemege
A családom kedvence.*

*Anyá, apa eszik,
Amíg be nem telik.
Én is falom szüntelen
Hisz e tett büntelen!
Annyira tele vagyunk,
Hogy mozdulni sem bírunk.
S majd ha újra lángost falunk,
Dagadva vigadozunk.*

Csúri Nikol, 6. osztály,
Kizúr István iskola, Szabadka

Környezetszennyezés

Lassan már attól is elpusztul a Föld, ha egy kis papírt eldobunk. Szerencsére feltalálták az újrahasznosítást, amely a napjainkat megkönnyíti. Mert ha semmit sem hasznosítanak újra, nagyobb lenne a szeméthegey, mint maga a Föld. Az emberek már azt is tervezik, hogy a környezetet szennyező gyárak füstjéből is energiát halmoznak fel.

A fehér tigris az én kedvenc állatom, de ha nem találnak ki valamit a tudósok, öt-hat év múlva kipusztul a globális felmelegedés miatt, pedig már most is kevés van belőle. Minden évben egyre jobban tapasztaljuk, hogy a nyarak egyre forróbbak, télen pedig egyre kevesebb a hó, ez is a globális felmelegedés miatt van. A tudósok azt is kifejlesztették, hogy a fából készült papír helyett a gyerekek újrahasznosított vagy műanyag papírra írjanak. A gyárak azonban nem csak arra képesek, hogy szennyezzék a környezetet. Régebben Londonban volt a legnagyobb szmogriadó, mára már tisztább ott a levegő, mint itt. Nálunk évente csak egy nap van, amikor tilos kocsit vezetni. Londonban sűrűbben. Tehát amennyire csak tudjuk, segítsük a Föld életben maradását!

Gere Kata, 4. osztály, Emlékkiskola, Zenta

Képzelt riport

Képzelt riportot készítettem, a riportalanyom Manuel Neuer, a világ legjobb focikapusa, és egyben a példaképem. Kérdéseket tettem fel a karrierjéről és az életéről, amelyekre szívesen válaszolt.

- Szia, Neuer! Felkértek, hogy készítsek riportot a példaképemről. Válaszolnál néhány kérdésemre?

- Szia, persze. Megtisztel, hogy a példaképed lehetek.

- Hány évesen kezdted el focizni?

- Körülbelül négy-öt éves lehettem, amikor elkezdett érdekelni ez a sport. (Szende mosoly kerekedett az arcára.)

- Hány évesen játszottál először csapatban?

- Hét éves voltam, mikor bejelentkeztem egy ifjúsági fiúcsapatba, és felvettek.

- Mindig is kapus szerettél volna lenni?

- Az igazság az, hogy igen. Soha nem szerettem volna védő vagy csatár lenni. Én csak védeni imádom! (Összezsapta kesztyűjét és elmosolyodott.)

- Mikor csatlakoztál a Bayern München csapatához?

- 2009-ben, de nem bántam meg, mert véleményem szerint egy nagyon erős csapat kapusa lettem. (Mutatott rá a keményen edző csapatára.)

- Mit gondolsz, a vb-n hányadik helyezést értek el 2018-ban?

- 2014-ben nagyon szép sikert értünk el, az első helyet, remélem ez most is így lesz.

- A családod támogat ebben a sportban?

- Igen, száz százalékban mellettem állnak.

- Melyik a kedvenc bajnokságod?

- Szerintem a világbajnokság a legjobb, mert ott Németországért küzdünk, de emellett még a Bajnokok Ligáját is szeretem.

- Mit vársz az Atletico elleni visszavágóban így, hogy most kikaptatok 1:0-ra?

- Most győzni fogunk, a fiúk is nagyon keményen edzenek, mindent beleadunk.

- Az utóbbi meccseiteken nem idegesített az, hogy a végeredmény mindig 2:2 lett?

- Nem, igazából lehet, hogy ez valami jel, és be kellene keményítenünk!

- Köszönöm szépen az interjút!

Bicskei Boglárka, 7. osztály, Arany János iskola, Orom

A jogász

Ebben a fogalmazásban elmesélem, hogy milyenek látom a jogászokat.

Az én családomban van két ügyvéd. Apukám és testvérem, Ági. Az ő dolguk, hogy különféle szerződéseket írjanak, de sokszor az ügyfelek kérésére jogi tanácsot is adnak. Az ügyvédek viselkedése sokszor megfontolt, de vannak kapkodósak, mint például a testvérem, Ágnes. Sokszor hülyeségeken felkapja a vizet. Apukám főként jókedvű és nyugodt. Ő már harminc éve űzi hivatását, míg nővérem csak öt. Néha aput is fel lehet idegesíteni, de az csak ritkán van. Olyankor ezt mondom:

- Apa, ne búsulj! Ügyis jó lesz minden!

Erre ő elmosolyodik és megölel. A tesómat nehezebb megvizsgáztatni. Neki kell maximum fél óra, hogy túltegye magát a dolgon. De olyankor ez van:

- Szia, Ági! - mondom.

- Most hagyjál!

Vagy pedig:

- Szia, Ági!

- Ne sziazzgassál már!

Néha nem lehet rajtuk elmenni. Ilyenkor anyukám csak legyint. A jogászok a fél napjukat elutazzák, különféle tárgyalásokra járnak, vagy az irodában dolgoznak.

Hát most elmesélem, milyen a jogászálet. Szerintem nehezebb, mint amilyennek látszik.

Mihalek Bálint, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Felforgattam a házat (folyamatleírás)

Reggel hét óra, a húgom teljes sebességgel ront be a szobámba azt remélve, hogy már ébren vagyok. Rosszul gondolta, még mélyen aludtam és álmódtam valami olyanról, amit könnyű elfelejteni.

Meseillusztráció - Erdélyi Pataki Lára, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A húgom, Valentina, olyan erővel ugrott az ágyamra, hogy bevertem a fejem az ágyam szélebe. Felébredtem, de sehogy sem tudtam visszaaludni.

- Jó reggelt! - mondta Tina gyorsan és vidáman.

- Jó reggelt! - feleltem, és azon a ponton szorongattam a fejem, ahol éppen bevertem.

- Mi történt? - kérdezte rémülten.

- Ráugrottál az ágyra, az történt! - emeltem fel kissé a hangom.

- Bocsánat! De legalább felébredtél, és nekem ébren kellesz! - mondta izgatottan.

- Mire? - kérdeztem kíváncsian.

Ekkor elpanaszolta, hogy nem találja a zöld teniszlabdáját, amit még pár héttel ezelőtt hozott otthonról.

- Itt van valahol, reggeli után megkeressük - válaszoltam, mire az arcán széles mosoly jelent meg.

Felöltöztem, reggeliztünk, és még fogat is mostam. Teljes mértékben biztos voltam a labda tartózkodási helyét illetően.

- Ott lesz a dobozban, ott a szekrény tetején - mutattam a sötétbarna, kissé kopott, óriás bútorra.

Felmásztam az asztalra, és szép lassan lehoztam a narancssárga dobozt. Átnéztem az egészet, de csak pár régi papír és egy-két fotó hevert ott a szüleim esküvőjéről. Tina, miközben én kerestem az ő labdáját, csokis tejet szűröcsölt.

- Itt nincs! - kiabáltam.

- Akkor hol lehet? - kérdezte kissé lehangelődva.

- Nem tudom, de ígérem, hogy megtaláljuk! - biztattam.

Kerestük tovább, és a létező összes dobozt és szekrényt átkutattuk, de semmi, még a ruhákat is átnéztük.

- Nem tudom, hol lehet - szomorúan néztem a testvéremre.

- Írjuk fel egy lapra azokat a helyeket, ahol már kerestük - javasolta.

- Jó ötlet, lehet, így megtaláljuk! - hagytam jóvá az ötletét.

Kinyitottam a fiókomat, hogy papírt és ceruzát vegyek elő, de valami más is lapult ott, a labda.

Sok havat, kellemes ünnepnapokat kívánok - Jankovity Maja, Hunyadi János iskola, Csantavér

- Megvan, megvan! - ugrándoztam örömmömben.

- Végre! - hálálkodott Tina.

- Vacsora! - szólított minket egy hang, a másom hangja volt.

Az ebéd kimaradt, éhesek voltunk. Az étkezés után nagy labdázással zártuk a napot, én pedig eszembe véstem, hogy az eltűnt tárgyakat mindig ott keressem, ahol egyébként nem kutakodnék.

Vojnić Bojana, 7. osztály,
I. G. Kovačić iskola, Szabadka

A háromszor koronázott király Péterváradon élt (riport)

Érdekes felfedezésnek vagyok szemtanúja, amely városunk büszkeségével, Péterváraddal kapcsolatos. Egy véletlenül megtalált oklevél ugyanis azt bizonyítja, hogy I. Károly magyar király néhány évet töltött a vár Bélakút nevű kőostorában. A felfedezés dr. Hardi Đurának, az újvidéki Bölcsészettudományi Kar tanárának a nevéhez fűződik, aki mellesleg az én apukám, és beszélgetőtársam. De hogyan is lett egy franciából magyar uralkodó?

- Amikor 1301-ben III. András halálával megszűnt az Árpád-háziak hatalma a középkori Magyarországon, az üresen maradt trónért három királyjelölt küzdött. Egyikük, a későbbi I. Károly, IV. Béla távoli leszármazottja volt. Ő Nápolyból érkezett a magyar földre. Ez a város egy ideig az Anjou-ház kezében volt. Tehát, I. Károly családja arról a francia tartományról kapta a nevét, ahonnan származott. Őt Magyarországon királlyá koronázták. Ez a koronázás azonban a korabeli szabályok szerint több okból nem volt érvényes, például nem a Szent Koronával, hanem egy alkalmmal végezték el - meséli apukám.

- Ezek szerint nem is olyan könnyen lehetett valakiből király.

- A trón körüli harcok mindig súlyosak voltak. I. Károlynak tíz évig kellett harcolnia ellenfeivel. Amikor végre megszabadult tőlük, az első koronázást még kettő követte, mert csak az utolsó felelt meg minden előírásnak - hangsúlyozza apu.

- Milyen koronázási szabályok léteztek a középkorban?

- Mindegyik államban más-más szabály létezett. Magyarországon csak az lehetett király, akit az esztergomi érsek koronázott meg Székesfehérvárott a Szent Koronával.

- Valószínűleg nehéz volt a trónharcok alatt mindezt biztosítani. De hogyan fedezted fel a szóban forgó oklevelet? - kérdezem.

- Tiszta véletlenül, amikor az Anjou-kori okmánytárban a Drugeth család történetét kutattam. Nagyon szerencsém volt.

- Mi minden szükséges ahhoz, hogy egy történet ilyen felfedezéshez jusson el?

- Az okleveleket tudni kell megfejteni. Az olvasásuk nem könnyű dolog. Minden kornak megvan a sajátos betűstílusa. Ráadásul, a középkori emlékek latinul íródtak. Tehát a latint is jól kell ismerni. És, persze, nagyon sokat kell olvasni, más kutatók véleményét is áttanulmányozni. Egyáltalán nem könnyű munka.

- Ezzel én is egyetértek. Tudom, mennyi álmatlan éjjel olvastál, szótárakat lapozgattál, hogy mindent pontosan megfogalmazz.

- Megérte! A történelemtudomány olyan, mint a puzzle.

Minden adat fontos, csak megfelelő helyre kell tenni, hogy teljes mese alakuljon ki a történekről - fejezi be apu a beszélgetést.

Ki mondaná, hogy a közelünkben valamikor francia származású király járt, és hogy vidékünk sorsdöntő harcokat folytatott hosszú, sikeres uralmaért? Ha valaki többet szeretne erről olvasni, melegen ajánlom dr. Hardi tanár úr tanulmányait.

Hardi Karolina, 7. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Hétvégén történt

Egyik hétvégén sokáig akartam aludni. Arra számítottam, hogy ezen a hétvégén nem fogok sehová sem menni. Még az ágyban voltam, amikor csörgött a telefon. Felvettem. Egyik unokatestvérem hívott. Megkért, hogy menjek el a tanyájukra dolgozni. Megkérdeztem anyát, hogy mehetek-e. Ő elengedett.

Amikor odaértem, a tatája mondta, hogy parézunk ki az udvart. Mi örömmel csináltuk, mert együtt voltunk, s jól éreztük magunkat. Amikor elkészültünk a gaztalanítással, jutalmul üdítőt kaptunk.

Fél óra pihenő után új munka várt ránk. Cirokért kellett mennünk a munkásokkal. Mivel nem tudtam, mi a cirok, Józsi elmagyarázta, hogy olyan növény, mint a nád, csak zöld és a teheneket etetik vele. Kimentünk a cirokföldre. Erősen tűzött a nap. Vizet nem vittünk. Egy órát kellett kibírnunk a tűző napon szorjasan. Nehéz volt így dolgozni. Jól megszomjaztunk és leizzadtunk.

Amikor visszaértünk a tanyára, Józsi tatája megdicsért bennünket. Ittunk, s azonnal mentünk szalmát dobálni. Egy kis kocsirol dobáltuk fel a padlásra, majd a padláson sorba kellett raknunk. Ezután egy másik, nagyobb kocsirol dobáltuk be a szalmát a pajtába. Ez a munka azért volt nehéz, mert a szalmabálákat összefogó madzagtól vízholdyagos, sőt vérhólyagos lett a tenyerem.

Szalmarakás után egy órát pihentünk. Uzsonnáztunk.

Pihenő után ki kellett trágyáznunk a tehenek alól. Ez a munka újabb egy óra hosszát vett igénybe. Nem volt kellemes a fájó tenyérrel a förtelmes bűzben dolgozni! Később azonban vezethettem a traktort, és ez mindenért kárpótolt. Nagyon szeretek traktorozni. Mielőtt elindultam volna a géppel, kérdeztem unokatestvéremet, van-e a traktoron fék. Azt felelte, hogy van. Én rendesen rátapostam a gázra. Gyorsan haladtam. Próbáltam megállni. Raléptem a fékre. De nem történt semmi. Nem fogott a fék! Levettem a gázzal a lábam. A kerítés jött felém. Megijedtem nagyon. Szerencsére a gép lassult, s bár majdnem kiszedtem a kerítést, azért még jókor megállt a traktor.

Leugorva a traktorról számon kértem Józsitól, miért mondta, hogy van fék, ha nincs. Azt válaszolta, hogy fék az van, de nem fog. Az egyik munkás elzavart bennünket a géptől. Mi elmentünk dobálni a búzát. Nagyon sokan hordják Józsiékhoz a búzájukat, mert csak nekik van mérőjük. A nap hátralévő részében csak búzát dobáltunk. Amikor besötétedett, jött anya és hazavitt.

Végül minden héten mentem dolgozni hozzájuk. Még a kombájnbán is ültem.

Fenyvesi Zénó, 7. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

CSILLAGÁSZAT

Kezdődik a Szaturnusz gyűrűinek megfigyelése

A NASA közölte, hogy a Cassini űrszonda a terveknek megfelelően módosította eddigi pályáját, hogy minden korábbinál közelebb kerüljön a Szaturnusz első gyűrűjéhez. Ezt követi a tulajdonképpeni megfigyelés, amely már most megindul.

A szóban forgó gyűrűk több érdekességet rejthetnek, ezeket ugyanis ilyen közelről még sosem vettük szemügyre. Vastagságuk eléri a 10 km-t, ez azonban egyáltalán nem univerzális eloszlású, maguk a gyűrűk pedig a Szaturnusz egyenlítőjétől 6600 és 120 ezer km-es távolságban helyezkednek el, ami már önmagában is jól mutatja a terület kiterjedését.

A Szaturnusz nagyobb holdjai méreteinek összehasonlítása a Földdel és a Holddal. A nem jelölt holdak fentről lefelé: Hyperion és Phoebe - Iapetus - Rhea és Dione - Tethys - Mimas és Enceladus

A Cassini minden héten alábukna, közben mintát véve a gyűrűkben található gázokból és egyéb részecskékből, de a közelben található miniholdakat sem hagyja majd figyelmen kívül. Ezt követi jövő szeptemberben a küldetés lezárása, amelynek során a hosszú utat megtett szonda a légkörbe zuhanva fejezné be pályafutását, ahogy végleg kifogy az üzemanyag. Várható, hogy az utolsó pillanatokban is érdekes adatokat rögzít.

Az első körben egy halványabb gyűrűt figyelnek majd meg, ezt követi jövő tavasszal a jóval sűrűbb F-gyűrű. Ez utóbbi egyébként a gázóriás külső, nagyobb méretű gyűrűje, amitől 7800 km-es távolságban tartják a szondát. Ez rekordközelinek számít, mégis elegendő teret hagy ahhoz, hogy az eszközt ne tegyék ki komolyabb veszélynek. A Cassini a Szaturnusz felhőit közelíti majd meg mintegy 90 ezer kilométerre, a remények szerint betekintést nyújtva azok szerkezetébe és összetételébe. Ezekből a megfigyelésekből következtethetünk majd például az egyes gyűrűk korára. (sg.hu)

A Cassini már közel van, jöhet az első alámerülés

2016-OS LEGEK AZ INSTAGRAMTÓL

#love

Hamarosan minden honlap és közösségi médiaoldal, a Google-től a Facebookig meg fogja írni szokásos éves összegzését. Ebből ki fog derülni, hogy mire kerestek rá, miről írtak és miket osztottak meg a felhasználók a legtöbbször a vége felé közeledő évben. Az Instagram kezdte meg a sort az információáradattal. A listára minden rákerült: melyik fotót kedvelték a legtöbben, vagy melyik helyszín volt a

legtöbbször megjelölve. Az egyik legkedvesebb – és talán legmeglepőbb – információ, ami kiderült a közösségi oldal 2016-os évről, az a legtöbbet használt hashtag (a közösségi médiában a téma megjelölésére, rövidítésére használt jelölő). Ez nem más, mint a #love, vagyis a legszeretettebb hashtag maga a szeretet szó lett.

A Refinery29 körbenézett az applikáción, hogy milyen tartalmak születtek a címke alatt. Természetesen nem minden felhasználó használ hashtaget, és nem is lehet óriási következtetéseket levonni a címke népszerűségéből. Hiszen vannak, akik bármilyen képet megjelölnek a legnépszerűbb szavakkal azért, hogy sok emberhez eljusson fotójuk. Mégis az, hogy a love lett az év legkedveltebb hashtagje, azt sugallja, hogy kedves és pozitív tartalmakat osztottak meg legtöbbször az Instagram-felhasználói 2016-ban.

Figyelmetekbe ajánljuk a topszotar.hu honlapot, amely angol-német-magyar vonatkozásban kínálja a fordítást. A hagyományos szótáraktól abban tér el, hogy az egészen új kifejezések (pl. műszaki szakszó) fordítását, vagy legalább magyarázatát megadja.

TELEFONIMÁDÓKNAK

Tökéletes karácsonyi ajándékötletek

Nyilván neked is van olyan ismerősöd, aki szinte hozzánőtt a mobiljához. Nos, ezeket a kellékeket neki találták ki! Mint azt az alábbiakban látni fogjátok, rengeteg nagyon ötletes mobilos termék van a piacon, némelyikük pedig tényleg nagyon hasznos lehet! Nektek melyik tetszik a legjobban?

Vízálló kamera, amivel bárhova benézhetesz

Kesztyű, amivel működik az érintő képernyő

Fából készült telefonok

Bőrtáska a különböző kábeleknek

Háromméteres töltőszónór

Telefonba dugható pendrive (USB Flash Drive)

Telefonförtlenítő (nagyobb szükség van rá, mint gondolnád)

Egy pendrive, ami automatikusan lementi a képeidet és a kapcsolataidat

És nem utolsósorban: egy olyan tok, ami akkor is leköti, ha lemerült a telefonod (nézd a képet!)

Van valami sajátos hangulata annak a csendnek, amely a téli erdőbe lépve fogadja az embert. Hosszú percekgig csak a saját lépteink okozta neszt halljuk, mintha minden élet kihalt volna a fák közül.

A recsegő hangú szajkó

Azután váratlanul nagyot kiált recsegő hangján a szajkó, a figyelmeztető hangra izgagtottan cserregni kezd a bokrok között bujkáló kis ökörszem, és felbukkan két kíváncsi szén-cinege is. A téli erdőből számomra leginkább a madárdal hiányzik. Legszebb hangú énekesek messze délen járnak, így legfeljebb a harkályok dobolását, a cinegék kapcsolattartó hangjait, a szajkó riasztását vagy egy átrepülő hollópár mély „korr-korr” hangját hallhatjuk.

A hazai erdőkben nagyon elszaporodtak a vaddisznók. Árulkodnak erről a túrásaik is. Erős orrukkal nagy területeken szagattják fel az avart és a talajt, amikor elhullott makkot, gombát, ehető gyökereket vagy pajorokat keresnek. Ezeket a túrásokat rendszeresen látogatják bizonyos madárfajok, hogy a kifordult rögök között keresgéljenek. A vaddisznók éjszaka tevékenyek, bár jó néhányszor láttam őket napközben is. A kopárosokon sajnálatos módon terjeszkedő feketefenyvesek közelében fényes nappal tucatszerű állat túrta a gyeget. A

A csend hangja

Vaddisznó kicsinyekkel

kondában kocák és süldők vannak együtt, az öreg kanok magukban járnak (remetekan), és csak a bűgási időben keresik fel a kocákat. Sokat tapasztalt, óvatos és ravasz állatok. Vaddisznók megfigyelése szerint gyakran társulnak egy fiatalabb állattal, és este azt küldik előre a tisztásra, ahol turkálni szeretnének. Csak akkor lépnek ki maguk is a sűrűből, ha azt látják, hogy a másikkal semmi sem történik. A vaddisznó érzékszervei közül a szaglószerve a legérzékenyebb. Egy ízben magaslesről figyeltük egy barátommal a tisztáson turkáló disznókat. A szél felőlük lengedezett, szagot nem kaphattak. De alig fordult a szél, amikor már a tarkómon éreztem hűvös leheletét, a fél tucatszerű állat egyszerre kapta fel a fejét, majd felénk fordultak, azután az öreg koca böffent egyet, és szép sorba rendeződve az erdőbe menekültek. A vaddisznó nyoma hasonlít a szarvaséra, de kisebb, rövidebbeket lép, és a két csülöklenyomat mögött a nedves talajon jól látszik a két hátsó ujj lenyomata is.

Amíg lombosak a fák, és a leveleken sok a hernyó, csak ritkán halljuk az erdőben és par-

kokban egyaránt gyakori nagy fakopáncs kopogását. A téli időszakban viszont ez a kopogás az egyik jellemző hang a parkokban, ahol a sok öreg fa miatt mindig találkozhatunk harkályokkal.

Jellemző a közép fakopáncs, valamint a mindössze veréb nagyságú kis fakopáncs, amelynek jelenlétét gyakran jellegzetes „titi-ti-ti” hangja árulja el. A zöld küllő szintén jellegzetes lakója a parkoknak és az arborétumoknak. Ezt a többinél nagyobb harkályt majdnem mindig a földön, a fűben látjuk, amint erős csőrével lyukat fúr, és hangyák után keresgél. Amíg nincs hó, nagyszerűen beleolvad környezetébe, és gyakran csak akkor vesszük észre, amikor felrepül, és hangos „klü-klü-klü-klü” kiáltással odébszáll. Hangyák után kutat akkor is, ha fehér lepel borítja a talajt. Ilyenkor viszont messziről látszik, és könnyen héja vagy karvaly zsákmányává válhat. Az ember alkotta élőhelyek madárvilága, különösen ott, ahol télen etetik őket, gazdag, és néha a megszokottakon kívül más állatokkal is találkozhatunk.

Sch. E.

Hosszabb életűek a kutyák és a macskák

Ahogy nő az emberek átlagéletkora, úgy a háziállatok is egyre tovább élnek. Tizenegy év a macskáknál, tizenkettő a kutyáknál: a háziállatok átlagos élettartama 30 év alatt alaposan megnőtt, a macskáké csaknem a duplájára. Akárcsak az emberek, ők is egyre tovább élnek, hála a jobb táplálkozásnak és az állatorvosi tudomány új vívmányainak. A német háziállateledel-gyártók kamarájának felmérése szerint a kutyák élettartama 2,4 évvel, a macskáké csaknem öt évvel nőtt meg az utóbbi három évtizedben. Hasonló jelenség figyelhető meg az állatkertekben élő vadállatok esetében, amelyek a kiegyensúlyozott és minőségi táplálkozás mellett állatorvosi gondozásban részesülnek, és amelyeknek ragadozóktól – no meg vadászoktól – sem kell tartaniuk. Az is fontos körülmény, hogy az emberek mind több pénzt szánnak kedvenceik gyógyítására.

Megnyílt Dél-Amerika első elefántmenhelye

Braziliában megnyílt Dél-Amerika első elefántmenhelye, amely a térség nagyjából 50 cirkuszi elefántjának fog otthont nyújtani – írta a BBC. A menhely első lakói Guida és Maia, mindketten elmúltak 40 évesek. A rezervátumba érkező állatok orvosi ellátást kapnak, legelő, erdős területen fognak élni.

Mazsola történetei

A farkasok

Egyik nap olyan jeges szél fúj, hogy Fülöpke, akit sóért küldtek a Futrinka utcába, hazafelé majd megfagyott útközben, s betért kicsit melegedni a tőkházba. Manócska mindjárt odaültette a tűzhely mellé, s forró csipkebogyóteával kínálta meg.

– Hát ez bizony jólesik! – mondta Fülöpke hálásan. – Csudára meggémbereedett a fülem ebben a vad szélben.

– Jobb is az ilyen szelet bentről hallgatni! – bólogatott Manócska. – Ámbár az igazat megvallva, nem szeretem, mikor így dudál és bömböl a kéményben.

– Én szeretem! – kiáltott Mazsola. – Olyan, mintha farkas szorult volna a kéménybe, s az vonítana.

A farkas említésére Fülöpke megborzongott. Hát még mikor Mazsola unszolni kezdte Manócskát, hogy farkasokról meséljen!

Manócska – nemhiába volt világlátásban a madárijesztők barátja – sok ilyen mesét tudott. Mesélt a szürke farkasról, amelyik mindig csattogatja a fogát, mesélt a farkaskölykökről, amelyek éjszakánként körben ülve vonítanak a holdra, azután mesélt a nagy, fekete farkasról, amelyiknek úgy világít a szeme, mint a zöld fényű villanylámpa. Mazsola mély érdeklődéssel hallgatta mindezt egészen sötétedésig. Fülöpke két szegényt úgy elfogta közben a félsz, hogy mikor vége szakadt a mesének, röstellkedve bevallotta: ő bizony nem mer egyedül hazaindulni.

– Gyáva nyúl! – rőfögött Mazsola. – Fél a sötétben!

– Mi tagadás, félek – ismerte be Fülöpke. – Egész úton azt képzeltem, hogy nyomomban jár a zöld szemű farkas.

– No, majd én hazakísérlek! – mondta Mazsola nagylelkűen. – Gyere, menjünk!

El is mentek szépen, kézen fogva. Fél óra múlva Mazsola jókedvűen tért vissza.

– Versenyt futottunk Fülöpkével! – újságolta. – Hazafelé is futottam, mert azt játszottam, hogy farkast kergetek.

– No, akkor most fújd ki magadat! – mondta neki Manócska. – Elfáradhattál ennyi futkosástól.

Nem, Mazsola nem érzett fáradtságot, csak éhséget. Megevett egy tál lekváros gombócot, azután nekiállt játszani. Előkotorta a sutból Manócska kimustrált esernyőjét, azzal ugrált körbe-körbe a szobában, s fújta a régi malacnótát:

*Hogyha én ezt tudtam volna,
Köpönyeget hoztam volna,
Ui, ui, rőf-rőf-rőf!*

A nagy játékban véletlenül levert egy bögrét az esernyővel. A bögre eltörtött. Mazsola nagyon megijedt.

– Nem tehetek róla, Manócska! Nem akartam! Igazán nem akartam!

– Tudom – mondta Manócska. – Azért nem is szídlak meg érte, csak arra kérlek, seperd össze a cserepeket.

Míg Mazsola ezzel foglalkozott, megbeszéltek, hogy a bögre amúgy is már csorba és repedt volt, nem nagy kár érte. Mazsola tökéletesen megvigasztalódott, fogta az ócska esernyőt, és folytatta az ugrabugrálást.

– Talán játszhatnál már valami csöndesebbet is, Mazsola! – szóló rá Manócska. – Ami bögrénk maradt, az már se nem repedt, se nem csorba.

– De hát Manócska – védekezett Mazsola –, nem te mondogatod mindig, hogy a kismalacoknak szükségük van a mozgásra? Attól nőnek, attól izmosodnak.

– Nekem úgy rémlik, hogy ma már éppen eleget mozgottál – mondta Manócska. – Ha csak azt számítom, hogy elnyargaltál Fülöpkéékig meg vissza...

Mazsola kijelentette, hogy az neki meg se kottyant, és tovább masírozott papircsákkal a fején, hányt a bukfeneket fáradhatatlanul. Hanem mikor este a manó szóló neki, hogy burkolózzék be a nagykendőbe, s hozzon egy nyaláb rőzsét a ház mögül, egyszerre roppant fáradtnak érezte magát. Elnyúlt a szalmaágyon, és pihegett.

– Siess a rőzsével, Mazsola! – nógatta a manó. – Mindjárt kialszik a tűz!

Mazsola mélyet sóhajtott:

– Úgy elfáradtam! Mozdulni sem bírok!

– Ez fölöttébb érdekes! – csóválta Manócska a fejét. – Ha nem szóltam volna a rőzse végett,

akkor még most is vígan bukfenecznél, meg tótágast állnál.

Mazsola belátta, hogy fáradtságra aligha hivatkozhat. Törte a fejét, hogyan húzhatná ki magát a rőzshordás alól. Egyszer csak kitalált valami egészen nagyszerűt:

– Manócska, félek kimenni a sötétbe! Hátha megesznek a farkasok!

Manócska felkacagott:

– No, ez aztán különös! Hát az előbb, mikor Fülöpkét kísérted haza, nem féltél?

– Akkor nem! – mondta Mazsola zavartan. – De most sötétebb van. És most biztosan vannak már farkasok a ház körül. Te is tudod, Manócska, hogy nagy hidegben ki szoktak jönni az erdőből a síkságra. És most nagy hideg van. Az ablak is csupa jégvirág!

– Bizony, hideg van – bólintott Manócska. – Éppen azért volna jó a tűzre tenni. De hát ha annyira félsz a farkasoktól, ne menj rőzséért, legfeljebb ma már nem fő meg a cékla.

A tűzhelyen ugyanis jókora fazékban ott párolódott Mazsola kedvenc csemegéje, a céklarépa. És hogy az ma már nem főne meg? Ohó, erre a döbbenetes gondolatra Mazsola majd kidöntötte az ajtót, úgy szaladt rőzséért. Egész kazalnyit hozott be, jól megrakta a tüzet, s miután a cékla puhára főtt, nekiállt hámozni. Manócskának nem kellett abbahagynia a varrogatást, mert Mazsola fölszeletelte, megsózta, megcukrozta a céklát, még tormát is vagdosott hozzá. Mert Mazsola olyan volt: ha egyszer már túltette magát a lustaságon, szívesen segített Manócskának.

Bálint Ágnes

BABICS IMRE Gnózis

(Részlet)

„Minden lépéssel közelebb a reménytelen élet forrásához. A bunkózónához. Közelebb a koszhoz. Színmagyarok gettója: lakótelep, íme, megjöttem! Ha időbusz lenne e monstrum! Ezer, nem!, kétezer évvel előre utaznék. Ósvadon állna itt, tele vaddal. Két perc, és felfalna egy emkány. Emberpatkány. Vagy ha nem, akkor fájdalom, éhség, kór kínozna. Nekem nem jó sehol úgysem. Azonban itt s most vergődés.”

Megvárta, amíg besorolt a busz döcögősen az úttest forgalmába. A zebrán átsietett a Havana felé.

„A gyomorremegésem minden megtett lépéssel arányosan elkezd nőni. Szemétövezet. Csak míg odvában a legtöbb vesztes megnyugszik, kipihenheti lelki baját, én újabb, belső tébolydába nyitok be. Örökké félek: az újabb trükk a begyógyszerezés. Az utóbbi három hónapban tizenötöt vett be hatalmas dózist. És kialudta, igaz, de az esti üres szem, tántorgás, kásás motyogás bennem marad és a lassú mérreg hálátlan szerepében időzik elmemben. Ha rugalmas lennék még, fogadást is köthetnék valamennyi napomra magamban: alélt-e vagy sem adott esteken. Megnyerném, bizonyos. Ma? Nos, hat az egyhez.”

A liftajtót kinyitotta. Becsukta rögtön, olyan más volt a fehérség benn, idegennek tűnt számára.

„Na! Eltévedtem?”

Körbetekintett.

„Nem. Kicserélték végre a belső, régi borítást.”

Újra kitérte a liftajtót. A kabinba belépett és a hatos számú gombot megnyomta. Csukódott halkan a belső ajtó. Friss festése tizenkét centi magas felirattal volt csúfítva: AZ ÚR ÉL.

„Csak te lehetél, bunkó kis jehovista köcsög, te! Nem fontos nyomozónak lenni, hogy erre a tényre rájöjjenek, hisz a legfelsőn laksz, és sok idő kell, míg belevésel a fémbe ilyen mélyen valamit. Volt rá, mondjuk, huszonöt másodperced, nyomorult. Ha élne az Úr, nem firkálgatnál itt mosolyogva! Féreg. A meggyőződésed? Tetováld a pöcsödre, s hogy gyakrabban láthasd, vízajtót szedegess! Te...! Hol tartottam? Igen: hat az egyhez, hogy ma is elkent hangon kárál majd szeretett feleségem, üres két szem bámul ki fejéből és

totyog egyre lekökadt fejjel. Lássuk!”

Nagy levegőt vett és mialatt a lift becsapódott háta mögött, kinyitotta az ajtót.

„Eddig jó.”

A lakáskulcsát a zakója zsebébe sülyesztette. A jobb öklébe harapva fejét kis, gyors remegésekkel megrázkódtatta.

„Különbőség szinte alig van már köztem s Pitvy közt. A nüanszni eltérés, hogy mások előtt én nem merem így ezt tenni.”

Haját lesimitva elindult lassan.

Az asszony csengő hangon megszólalt:

– Szia! Te vagy az?

„Nem. A római pápa.”

– Én.

– Itt vagyok a nagyszobában. Beszélni szeretnék veled!

„Most mire kell pénz? Édesapádnak italra? Viszont most jól van. Vesztettem. Te, gyerekkori démon, azóta is folyton-folyvást ellenkezel. Óvatosabbnak kellett lennem a rókánál, amióta vidáman megrövidítetted látásom. Jaj, de gyanútlan voltam! Csak csúfoltam a vakszi Szitás Julit és ő méltósággal rám pislantott barna szemével és azt mondta: »Te is járhatsz vastag szemüveggel.« »Én aztán soha! « – mondtam, s rá fél évre a táblán már nem láttam a számokat

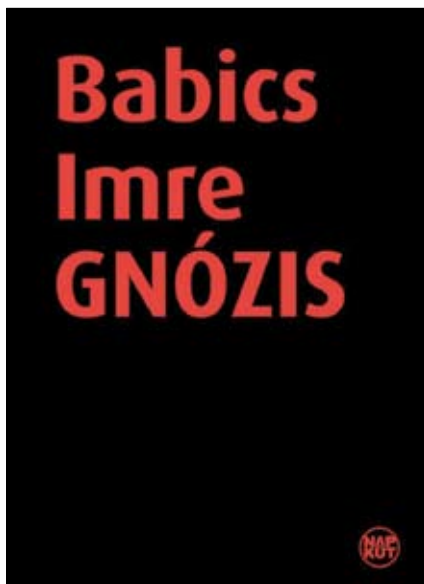
és a betűket. A démon! Bármit gondoltam, csak a fordítottja valósult meg. Kijelenthettem bármit magabiztosan, az nem úgy történt. Kellett néhány év, hogy belejőjjenek ebbe a nemtelen és mocskos játékba, de aztán már én is bepaliztam. Kis dolgokban; a fontos részeknél lehetetlen volt átvernem. Az apró engedmények azért voltak, nehogy abbamaradjon kised szórakozása. ...Szemem romlott, noha minden este ezerszer próbáltam meggyőzni magam, hogy megvakulok. Nem vette be, mint látjuk. Vagyis épphogy nem látjuk, csak kontaktlencsével. Milyen aljas szellemi lények vannak! Kisgyerekekre vadásznak s büntetik őket egészen a sírig. Macska-egér harc ez. Húszévesen aztán nem kellett az apró engedmények sem: meggyűlöltem magam értük. Elfordultam tőle, de ő nem bánta. Maradt. A belső árnyékkommá vált. Ha a Nap kisütött benn és jókedvemben felelőtlen módon egészen biztossá váltam néhány tervemben, előbújt és én lettem az árnyékává, kinn, az anyagban.”

– Hol vagy? Miért nem jössz már be hozzám?

– Hol a macska?

– Most ne a szerelmes cicáddal törődj! Biztos átment a szomszédba az erkélykorlátton. Légy szíves, gyere be hozzám! Nagyon fontos ügyben szeretnék veled beszélni.

– Mit akarsz?

Kedves Olvasó Tanulók!

Sikeres és érdekes irodalmi bemutatót tartott az elmúlt hétfőn, december 5-én Újvidéken a Magyar Tanszék Kontaktzóna című rendezvénysorozata keretében a budapesti Napkút folyóirat. A print és online folyóiratot a főszerkesztő, Szondi György, illetve szerkesztői/szerzői, Babics Imre, Toót-Holló Tamás és Szabó Palócz Attila mutatták be a szép számú közönségnek e sorok írójának moderálásával. Babics Imre és Toót-Holló Tamás műveikből is fölolvastak.

Rovatunkban Babics Imre (1961) Gnózis című kötetéből olvashattok részletet. A vaskos, nyolcszáz oldalas könyvet „szakrális eposz”-nak, regényfolyamnak nevezte a kritika. A modern ember létbe vetettségéről szól.

Babics Imre 1989-ben jelentkezett első verseskötetével, a Kék Ütem Lovagrenddel. Nagy sikert aratott. Manapság viszonylagos „kivonultságban” él Bakonyszücsön.

Jó olvasást! És tényleg! Ti jártok-e irodalmi bemutatókra? Találkozhatnánk akár az említett rendezvénysorozat eseményein is!

Bence Erika

Mesemondó és rajzverseny

November utolsó hétvégéjén Szabadkán a meséé volt a főszerep. Ekkor tartották ugyanis a Smile Nagycsaládosok Egyesülete mesemondó versenyét, amelyet rajzversennyel egészítettek ki. A mellékelt felvételekkel betekintést nyújtunk a munkák egy részébe, a jövő héten pedig a mesemondók teljesítményéhez kanyarodunk vissza.

A fotókat köszönjük Arnold Ildikónak, a palicsi Miroslav Antić iskola magyartanárnak.

VAJIDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Horgoson született Fujkin István közismert illusztrátor, festő, képregényrajzoló, aki az 1990-es évek elején részese volt a magyar képregény új útra lépésének. Idestova 20 éve, 1997 óta él Kanadában.

Fujkin művészete különböző, már létező stílusokra épül, festményeit ismert művészek zenei kompozíciói ihletik. Aprólékosan kidolgozott képeihez nem használja a modern technikai eszközöket, hanem hagyományos ecsettel lé-

Fujkin István illusztrátor, festő, képregényrajzoló

nyegíti át a zenét a képzőművészet világába.

Autodidakta művész, aki 1974 óta dolgozik hivatalosan a vizuális művészetek területén, azóta állít ki rendszerességgel csoportosan és egyénileg is. 1985-ben alapító tagja volt a máig is működő „Q csoport-

Fújkin Cédrus fa című alkotása

A művész tervezte sci-fi könyvborító

Pataky Attilával, az Edda Művek frontemberével

nak". 1985-től készített képregényeket a jugoszláviai Rock Magazine havilap számára, amelyekben Lennon, Turner, és sok zenekar dalait illusztrálta, később is számos lemez- és könyvborítót készített,

pl. a Locomotiv GT, a Kormorán, az Edda Művek, a Skorpió, a Benkő Dixiland Band számára.

Az interneten sok érdekes felvételt, ismertetőt találhattok a művészről.

Hogyan éltek az Árpád-kori magyarok?

A középkori magyarok mindennapi élete sok mindenben különbözött a maitól. A honfoglalás idején a költözködő, nomád életmód volt jellemző rájuk, és még a Kárpát-medencébe való letelepedés után is állandó mozgásban voltak a törzsek. A lakóhelyek ideiglenes megoldásoknak számítottak, többnyire sátrak, úgynevezett jurták adtak otthont ősünknek. Veszély esetén nagyon gyorsan hadi állapotba tudták hozni a táborot, és szükség esetén átköltöztetni más helyre.

Később, a letelepedés után már faluközösségekbe szerveződtek. Nyáron a faluközösségek szétszóródtak, attól függően, hol kellett művelni a földet. Csak a templomot építették tartósnak.

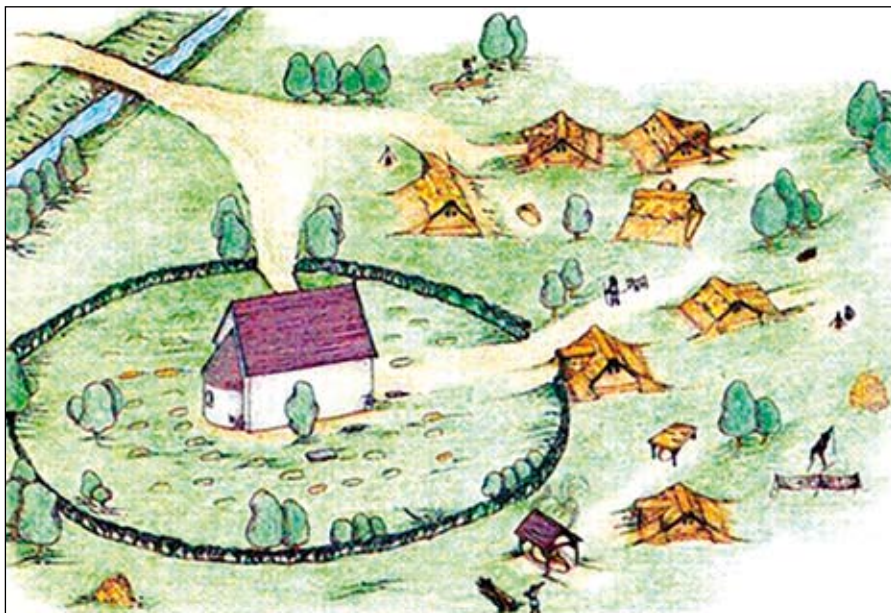
Tudod-e?

A pécsváradai kolostornak 50 halásza volt, a kolostor konyhaszemélyzete pedig egy egész zászlóaljra tett ki. A főszakács nyolc alszakácsnak, kilenc péknek és öt cukrásznak volt teljhatalmú vezére.

A tehetősebbek komolyabb tákolmányokban, fából épített házakban laktak. Szent István idejében azonban már tartós kőépületek is készültek. A magyar települések a középkorban mindössze néhánytól néhány százig terjedő házból álltak.

A parasztok bő ruhát viseltek. A magyarok szinte mindig foglalkoztak szövással, fonással, varrással, kötéssel (egyesek szerint a gomb magyar találmány), a férfiak közt voltak szücsők, szabók, vargák.

A férfiak kipödörített bajuszt viseltek, hajukat leborotválták, csak üstököt hagytak meg befonva. A kereszténység felvételével a magyarok

Árpád-kori falu

öltözködése és kinézése is lassan „európaiasabbá” vált, de megőrizte jellemző vonásait. Később a kunok betelepítése hozott újabb változásokat az öltözködést illetően. Divatba jöttek a gazdagon díszített kaftánok.

A középkori magyarok ékszereket viseltek, gyűrűket, karpereceket, férfiak és nők egyaránt. A lovakat lovaikat is kidíszítették. A drága szerzőmokat és fegyvereket nagyon kedvelték. Az urak és vitézek vagyonukat sokszor ékszerekbe fektették, így vagyonuk nagy része állandóan velük volt.

Ami az étkezést illeti, általában nem volt hiány élelemből. Népünk sok húst fogyasztott, korábban lóhúst is, később főleg sertést. Egyes középkori krónikások nyers hús fogyasztását és vér ivását is emlegetik, de ez nem annyira valószínű. Kenyeret nagy mennyiségben ettek ősünk, és tejet ittak, beleértve a lótejét is, amelyet savanyítottak. Amellett bort, sört kortyoltak, foglalkoztak szőlőtermesztéssel. Többnyire kézzel ettek. Néha csontokkal dobálództak, és hangosan énekeltek meg kiabáltak közben. Va-

dászat és halászat után többfogásos ebédeket rendeztek.

A temetkezési ceremóniáknak nagy figyelmet szenteltek. Nemesek temetésekor sok papot hívtak, a halotti menetet ló vagy ökör vezette, a gyermekek pedig énekeltek. A temetési szertartás végén következett a halotti tor, hiszen minden alkalmat kihasználtak evésre-ivásra.

Előszeretettel hallgattak regölést és hegedűsöt különféle ünnepségeken. Népdalok és csatadalok egyaránt megjelentek és elterjedtek. Híres magyar tánc volt a toborozó, amelyet csak férfiak jártak. Annak ellenére, hogy nagy valószínűséggel ősünk kimondottan szerettek táncolni, egy népszerű király halála után hónapokig visszafogták magukat a dalolástól és tánctól.

A szórakozást illetően az idősebbek kedvence a kockavetés volt. A vadászat az ételszerzés mellett üdülésnek, pihenésnek, vetélkedésnek számított, s szerették egyaránt az urak, a papok, és az egyszerű jobbágyok is. Ugyanakkor solymászattal is foglalkoztak. Lovagi játékokat, párvialokat és különböző tornákat szerveztek.

A nők nagy tiszteletet élveztek, udvariasan viszonyultak hozzájuk. A lányok azonban csak akkor kapták meg jogaikat, amikor férjhez mentek, megfelelő „kézfogó” után. A lakodalmak akár egy hónapig eltarthattak. A pogány időkben a leányt még megvásárolták, a kereszténységben már hozományról beszélhetünk. A keresztelők szintén nagy ünnepségeknek számítottak.

A magyarok tehát már az Árpádok korában sok olyan dologgal foglalkoztak, amivel ma is, és vannak olyan hagyományaink, amelyek egy évezredes múltra tekintenek vissza.

Magyar viselet a középkorban
László Gyula szerint

Középkori magyar ékszer

Heten, mint a BTS

Hongkongban nemrég zajlott le a 18. Mnet Asian Music Awards. A népszerű díjátadót idén is számos érdekes produkció jellemezte, és persze ezúttal is díjazták Ázsia, ezen belül pedig Dél-Korea legnépszerűbb előadóit. A Mnet Asian Music Awards, azaz a MAMA évről évre nagyobb eseménnyé vált, és már hetedik alkalommal tartották Dél-Koreán kívül. Mivel az év előadójának járó díjat a BTS kapta, így most róluk szólunk, de borítónk hátlapját se felejtsetek el megnézni.

Úgy tudni, az együttes eredetileg 2010-ben alakult, vagyis alakult volna Hit It néven, de rosszul indultak a dolgok, számos változáson mentek keresztül, és végül több tag is kihátrált, mielőtt még a csoport ténylegesen bemutatkozott volna. A BTS (Bangtan Sonyeondan), azaz Bangtan Boys így 2013-ban debütált héttagú fiúegyüttesként a Big Hit Entertainment irányítása alatt. Egyébként hívják őket Bulletproof Boy Scouts-nak is, ami szabad fordításban golyóálló cserkészeket jelent, de maradjunk inkább a BTS megnevezésnél. Első zenei kiadványukat 2 Cool 4 School címen 2013-ban adták ki. Erről két dal is kiemelkedett, a No More Dream és a We're bulletproof Pt. 2. A megjelenésükkel máris sok rajongót szereztek, és mint új előadók, számos díjat kaptak. Ugyanebben az évben jelent meg az első mini albumuk a tíz dalt tartalmazó O!RUL8,2?, amely szintén hozzájárult rajongói táboruk bővüléséhez. Má-

sodik mini albumukat Skool Luv Affair címmel 2014-ben adták ki, ugyanebben az évben megjelent a tizenégy dalt tartalmazó első lemezük is, a Dark & Wild. Ekkorra már az ország határain túl is népszerűvé váltak, főleg szókimondó szövegeiknek és látványos koreográfiáiknak köszönhetően. Ebben az évben jelent meg Wake Up címmel első japán albumuk is. Ezek után számos fellépés várt rájuk, nemrég pedig

visszatértek a stúdióba. Második lemezüket, a tizenöt dalt tartalmazó Wings-et ősszel adták ki. Az albumról azonnal kiemelkedett a Blood Sweat & Tears című dal, amelyhez videoklipet is készítettek. Ugyancsak ősszel jelent meg a Youth című, második japán albumuk is. Mára a BTS-nek hatalmas rajongótábora van, amely külön névvel is büszkélkedik: A.R.M.Y., azaz Adorable Representative M.C. for Youth.

Bemutatkozik a Bangtan Boys

Az alábbiakban néhány érdekesség kíséretében bemutatjuk a BTS-tagokat.

Rap Monster, eredeti nevén Kim Nam Joon már az eredeti felállásban is szerepelt. Példaképei: Kanye West és A\$AP Rocky. A többiek szerint közülük ő a legrendetlenebb, és folyton viccelődik.

Jin, azaz Kim Seok Jin kedvenc színe a rózsaszín, ezért hercegnőnek becézik, de nem bánja, mert egyébként is szereti a Disney-hercegnőket. Jin nagyon jól főz, nem ódzkodik a takarítástól sem. Példaképe T.O.P a Bigbang-ből.

Suga, azaz Min Yoon Gi a leginkább családcentrikus. Mindig elmondja, hogy szereti a családját és hogy mennyire hiányoznak neki a családtagok. Példaképei: Kanye West, Lupe Fiasco, Lil Wayne és Hit Boy.

J-Hope, azaz Jung Ho Seok nagyon szereti bámulni a kirakatokat, odavan a kutyákért, különösen a kisméretű, vagy a kölyökkutyákat bírja. Példaképei: G-Dragnon, A\$AP Rocky, J.Cole és Beenzino.

Jimin, azaz Park Jimin állítólag a legbeszédesebb a csapatból, de amint zenét hall, azonnal elkezd táncolni.

V, azaz Kim Tae Hyung sokat ül a számítógép előtt olyan zenét keresve, amit kevesen hallgatnak. Nagyon szeret mindent, ami egyedi.

Jungkook, vagyis Jeon Jeong Guk tízéves tervében szerepel egy tetováló szalon és egy vendéglő megnyitása, ahol főleg kacsaszpecialitásokat készítenének.

Külön utakon

AOne Direction mindegyik tagja a visszatérésén dolgozik – igaz, nem együtt, hanem külön-külön. Nemrégiben jelentek meg hírek arról, hogy Louis Tomlinson is szólókarrierbe kezd. Louis egyébként eddig gyermekével, Freddie-vel foglalkozott. A gyermek azonban nemsokára egyéves lesz, így az énekes elérkezettnek látja az időt, hogy visszatérjen a zenéhez. Ami társait illeti, mindannyian sikeresen kezdték egyengetni szóló tevékenységüket: Zayn Malik az idén jelentette meg első korongját Mind of Mine címmel, amely rögtön a lemezadási és slágerlisták élén debütált, Niall Horan is jó kritikákat kapott a This Town című kislemeze kapcsán, Harry Styles háborús filmje, a Dunkirk pedig már most 2017 egyik legjobban várt filmes alkotása. Liam Payne is első lemezén dolgozik, emellett pedig úgy tudni, az tartja lázban, hogy párjával, Cheryllel első közös gyermeküket várják.

Amy Schumer Barbie szerepében

Izgalmas, új és egyben tanulságos szerepben bizonyíthat a komikus fellépéseiről és szerepeiről ismert Amy Schumer, ugyanis hamarosan Barbie bőrébe bújhat. Az évek során rengeteg film készült már a húgait egyedül nevelő Barbie-ról, de a készítőik szerint ez egészen különleges lesz. Az előzetes információk szerint a történet Barbielandben játszódik, egy olyan fiktív helyen, ahol minden és mindenki tökéletes – Barbie kivételével. Hősnönket épp tökéletlensége miatt küldik el otthonából, így belecsöppen a valóságba. A történet magvát az a kaland adja, amit Barbie az új világban megélni kényszerül. Végül rájön majd, hogy az igazi szépség belülről fakad. Új ismereteivel a tarsolyában visszatér Barbielandbe, hogy „rendet tegyen a fejekben”.

Bill, aki ezúttal Billy

te, hogy túl személyesek, ezért adta ki szólóprojektumként. Bill az album erejéig a nevét Billy-re változtatta. Mint mondta, édesanyján kívül csak az a személy hívta őt így, aki ihlette a lemez dalait. Nem árulta el, kiről van szó. A dalokon kívül három videoklipet is készített, amelyhez egy négy állomásos mini turné, egy fotókönyv és egy kiállítás is társult. A Love Don't Break Me klipje már tavasszal megjelent, nemrég pedig a Not Over You videóját mutatta be. Habár Bill Kaulitz szólómunkássága sikeres lett, nem kell félniük a rajongóknak, a Tokio Hotelnek nincs vége. Az együttes új albumukon dolgozik, jövőre turnézna és dokumentumfilmet készítenek magukról.

Bill Kaulitz nagy sikert ért el a Tokio Hotel énekeseként, de az együttes mellett mégis megjelentetett egy önálló EP albumot, amelynek címe I'm not OK. Az EP-n szereplő dalok eredetileg az együttes lemezére kerültek volna fel, azonban Bill úgy érez-

A keresztanyjával énekelt

Dolly Parton, az Amerikai Egyesült Államok egyik legismertebb country éneke és Miley Cyrus nemrég együtt állt színpadra. A két énekesnő a The Voice című tehetségkutató műsorban adta elő Dolly Parton 1970-es évekbeli slágerét, a Jolene-t. Dolly és Miley valójában a Pentatonix acapella csapathoz csatlakozott és sokak szerint szenzációs előadást nyújtottak. A szórakoztatás mellett megmutatták a versenyzőknek, milyen is egy világszínvonalú fellépés, és mennyire egyszerű dolgok alakulhatnak ki abból, amikor többféle generáció és zenei stílus találkozik egy produkcióban belül. Dolly Parton és Miley Cyrus egyébként nagyon közel állnak egymáshoz, és nem csak a családi kapcsolatok miatt. Dolly több ízben is kiállt keresztlányja mellett, támogatta a Hannah Montana-s időszakban, de a későbbiekben is, amikor amiatt támadták, hogy visszafogott, Disney-sztárból botrányhősnő lett.

1. Jelige: „MP3”

Kedves Bizi! Hetedikes lány vagyok. A gondom egy sráccal kapcsolatos. Nagyon tetszik a fiú, aki egy évvel idősebb nálam. Nem csak nagyon, irtó tetszik! A gondom az, hogy nem tudom, hogy közeledjek felé, annak ellenére, hogy nemrégiben szomszédok is lettünk. A szomszéd épületbe költözött be, de eddig még személyesen nem ismerkedtünk meg. Mivel a barátaim közül már mindenkinek elmondtam, hogy mennyire tetszik, és csak róla mesélek, tőlük már hallott rólam, és most már ő is szeretne megismerni. Én pedig nagyon félek attól, hogy ha találkozunk, nem fogok neki tetszeni. Mit tegyek?

Válasz:

Úgy látom, jó úton haladsz! Biztos, hogy a fiú érdeklődését felkeltetted! És ez már nagy dolog, annak ellenére, hogy szorongsz, hogy hogyan is lesz majd. Valójában nagyon nehéz dolog az önbizalom hiánya, és a szorongás is. Általában félünk az új, ismeretlen dolgoktól, amelyekkel még nincs semmilyen tapasztalatunk. És ez teljesen normális. Át kell esned életed első találkozásánál, utána minden tisztázódik. Az is előnyt jelent számodra, hogy a barátaid már elmondtak rólad egyet s más, és a fiú továbbra is szeretne veled megismerkedni! :) Mit nem adnának a lányok, hogy a helyedben legyenek! Még egy jó dolog: ha te láttad a fiút, biztos, hogy ő is látott téged! Mi marad hátra?! Hogy találkozzál vele! Mit tegyél? Legyél az, aki vagy, egy kedves, természetesen viselkedő fiatal lány. A többi meg majd magától jön! Ha mégsem jön össze a dolog, ne búsulj sokáig, mert hamarosan újabb szimpátiák dobogtatják majd meg a szívedet.

2. Jelige: „Frosti”

Kedves Bizalmas sorok!

Tudom, hogy semmi új a nap alatt, de én szerelmes vagyok az egyik iskolatársamba. A probléma ebben az, hogy egy nagyon visszahúzódtó fiúról van szó, aki egy kicsit magának való is. A barátnőim nem kedvelik, azt mondják, hogy nekik valami miatt egyáltalán nem tetszik. Nem tudom, mit tegyek. Kezdek a fiúval, és járjam a saját utamat? Vagy inkább a barátnőimre hallgassak? Vagyis kezdek el a fiúval találkozni, és ezzel a barátnőimet haragítsam magamra, vagy hallgassak a barátnőimre, akik számomra nagyon sokat jelentenek, de akkor boldogtalan leszek?! Segíts dönteni! Nem tudom, mit tegyek!

Válasz:

Kedves Frosti!

Jó lenne, ha ebben az esetben nem szaladnál a rúd elé. Nem írsz semmit a fiú viselkedéséről veled kapcsolatosan! Visszahúzódtó fiúról van szó, aki biztosan nem tárja az érzelmeit a nagyvilág elé. Mi van akkor, ha a vonzalom csak egyoldalú, és te többet látsz a kapcsolatban, mint ami valójában van?! Ami a döntést illeti, sajnos, akárhogy döntesz is, mindenféleképpen valakinek nem jó! Ilyenkor az ember nem lehet eléggé okos. Mivel azonban neked kell döntened és a te életedről van szó, át kell gondolnod egy-két dolgot, mielőtt végleges döntést hozol! Először is gondold át azt, hogy miért is kell a barátnőid helyeslése, vagyis inkább engedélye ahhoz, hogy esetleg valakivel járj?! Azt is vedd górcső alá, hogy milyen barátnők azok, akik nem állnak jobban-rosszban melletted. Azt is jó lenne átgondolni, hogy őszinte barátnők-e, jót akarnak-e a szíved mélyén? Miért? Mert az igazi barátnők nem ítélnének a potenciális fiú (vagy esetleg lány) felett, hanem örülnének akkor, amikor te is örülsz, és veled együtt sírnának, ha valami rosszra fordul. Ha kölcsönös a vonzalom, ne mondjal le se a fiúról, se a barátnőkről. Inkább beszélj meg a lányokkal azt, hogy te mit tartasz fontosnak, hogy mit vársz a jó barátnőtől. A fiúval pedig jó lenne több időt együtt tölteni, hogy megismerhessétek egymást még jobban, hogy lásd, ugyanúgy gondolkodik-e, hogy mennyire értitek meg egymást, hogy a vonzalom köztetek tartós-e. Lényegtelen, hogy visszahúzódtó-e vagy sem, külön-e vagy sem, fontos, hogy ti ketten jól érezzétek magatokat egymás társaságában. Ezért barátkozzatok! És fontos, hogy ha te boldog vagy, a barátnőid is örüljenek veled, és legyenek boldogok miattad.

Azt is megmondhatod nekik, hogy nem szeretnéd, hogy ők megélték azt, hogy te mondjal velük kapcsolatosan véleményét, és fejezd ki nemtetszésedet a szerelmükkel kapcsolatban. Ha a lányoknak nem tetszik a döntésed, ez csak annak a jele, hogy nem igaz barátnőkről van szó.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol

e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT

Adni egyszerűen jó

Ha a ti osztályotokban nincsen közösen megbeszélte ajándékozás, akkor is biztosan gondolkodtál már azon, hogy egy-két hozzád közel álló osztálytársadnak, barátodnak mit vegyél karácsonyra. Meg akarod lepni őket valamivel? Egyáltalán szerinted egy barátságban szükség van erre? Ez valóban nehéz kérdés. Nincs szükség rá, hogy drága, de semmitmondó ajándékokkal bizonyítsatok egymásnak a hűségüket. Mert nem ebben rejlik a lényeg. Hanem abban, hogy számíthatok egymásra a legnagyobb bajban is, akár az éjszaka közepén is. Hogy megérettetek egymást, és ha kell, visszahúzódtok a másikat a szakadék széléről. Hogy megosztjátok azt, amitek van a másikkal, ha az épp rászorul.

Karácsony táján sokan érzik azt, biztosan te is, hogy adni „kell”, adni „illik”. Ez nem így van. Adni egyszerűen jó. Szeretetből, barátságból, szerelemből adni a másikkal. Nemcsak azért, mert karácsony van. Ha szeretnél ajándékot adni a barátaidnak, készíthetsz nekik valamit saját magad, vagy meglepheted őket valami aprósággal. Ha nem tudsz ajándé-

kot adni, akkor adj más: egy ölelést, bizalmat, hűséget, barátságot, szeretetet. Tudnod kell, hogy ez is elég, legalábbis egy igaz barátságban elég kell, hogy legyen. Akkor most még egyszer: egy barátságban szükség van arra, hogy megajándékozzuk egymást karácsonykor? Nincsen szükség rá, de ha jólesik, és meg tudjuk engedni magunknak, tegyük meg...

Nem mindenki szeret sportolni

Vajon mi tartja vissza a fiatalokat attól, hogy megkedveljék a sportokat?

Néha a gyerekek azért nem szeretnek bizonyos sportokat, mert nem értik a szabályokat, vagy nincs elég lehetőségük gyakorolni. A sportok bonyolultnak tűnhetnek a szabályok és a speciális felszerelések miatt. Ráadásul zavaró lehet a pályára felfestett mindenféle vonal is, amelyek jelentését időbe telik megtanulni.

Ha van egy idősebb barátod vagy családtagod, aki jól sportol, nyugodtan kérd meg, hogy segítsen neked gyakorolni. Van néhány játék, amit jó megérteni és gyakorolni még akkor is, ha tudod, hogy életedben nem fogod ezt csapatban, versenyszerűen csinálni. Például ilyen a röplabda, amit lehet, hogy csak mókából fogsz játszani egy nyári pikniken vagy a strandon.

Gondolkodtál már azon, hogy a sport még szórakoztatóbb lenne, ha egy barátoddal együtt üznéd? Ez különösen jó akkor, ha valami újat szeretnél kipróbálni.

Van, aki csak azért nem szereti a szervezett sportot, mert egyszer belépett egy csapatba, ahol nem érezte jól magát. Talán bizonytalannak érezted még magad, míg a többiek rutinos játékosnak tündek, vagy talán nem szereted azt a nyomást, amit akkor érzel, amikor egy rivális csapattal játszol. Meg kell tanulni feldolgozni a

vereséget is. Az ilyen meccsek heves érzelmekeket válthatnak ki.

Ha rossz tapasztalataid voltak a csapat-sporttal, akkor itt az ideje, hogy kipróbálj egy új sportot, vagy belépj egy új egyesületbe! Meg kell találnod, melyik a neked való sportág. Számítalan sportág létezik, tehát még közel sem biztos, hogy megtalálod a neked megfelelőt. Sok kamasz próbálja ki a focit és a kosárlabdát. De mi lesz a te kedvenc sportod? Ha egyéniben gondolkodsz, íme néhány ötlet:

úszás, jégkorcsolyázás, birkózás, gimnasztika, karate, gördeszkázás, bicajozás, triatlon...

Ha ezek sem vonzanak, vagy nincs lehetőség ezek gyakorlására, akkor se hanyagold a mozgást. Itt van néhány példa: ugrálókötélzés, tánc, kutyasétáltatás, kerti munkák, autósosás...

Nem kell tehát feltétlenül versenyszerűen sportolnod, csak találd meg azt a mozgásformát, ami a legjobb számodra. Az a fontos, hogy légy aktív!

(Gy. P. F.)

TESZT

Neked való-e a srác/lány?

1. Mi fogott meg benne leginkább, amikor először megpillantottad?

- a) A viselkedése.
- b) A tekintete.
- c) A mosolya.
- d) Az alakja.

2. Amikor vele vagy...

- a) ...mindenről megfeledkezel.
- b) ...örülsz.
- c) ...jól érzed magad, bár egy kicsit unatkozol.
- d) ...zavarban vagy.

3. Milyen téren van bennetek a legtöbb közös vonás?

- a) Egyformán gondolkodtok.
- b) Hasonló filmeket és zenéket szerettek.
- c) Hasonló öltözködési stílust kedveltek.
- d) Mindenben egymás ellentétei vagytok.

4. Miért tetszik neked?

- a) Mert figyelmesen meghallgat.
- b) Mert megnevetett.
- c) Más, mint a többi fiú/lány.
- d) Nagyon helyes.

5. Amikor rossz kedved van...

- a) ...mindig megvigasztal.
- b) ...mindig megpróbál felfedezni.
- c) ...nem tud mit mondani.
- d) ...észsre sem veszi.

6. Hogy bánik veled a barátai társaságában?

- a) Lazán viselkedik, és nagyon kedves veled.
- b) Olyan, mint mindig.
- c) Kevésbé figyel oda rád.
- d) Kötözködni kezd.

Értékelés

**Ha a legtöbb válasz a:
Az álomsrác/álomlány.**

Neked még kételyeid vannak? Ezt a személyt neked találták ki, sztárpáros vagytok. Tökéletesen megértitek egymást, megbíztok egymásban, és szórakozni is remekül tudtok együtt.

Ha a legtöbb válasz b:

Várd meg, mi lesz a dologból!

Nagyon klassz srác/lány, de te még nem tudod, mit gondolsz. Néha nagyon tetszik neked,

néha kevésbé. Ne aggódj, ez mindenkivel meg-esik! Előbb-utóbb azért meg kell határozni az érzéseidet. Lehet, hogy egyszerűen csak egy jó barátal van dolgod. Ebből persze később még lehet szerelem.

**Ha a legtöbb válasz c:
Az örök bizonytalan**

A te szíved nagyon zárkózott. És nem is könnyen nyílik meg, mert tart a szenvedésektől. A szerelmet csodálatos dolognak tartod, ugyanakkor tartasz tőle. Semmiképpen sem szeretnéd, hogy valaki csak szórakozzon veled. Félsz tőle, hogy egy ilyen helyzetben nem boldogulnál.

Ha a legtöbb válasz d: Tévedés!

A srác/lány, akire gondoltál, békára emlékeztet. De sajnos nem olyanra, aki a csókod hatására herceggé/hercegnővé változik. Meg-esik, hogy rosszul bánik veled, talán csak azért, hogy a haverjai szemében vagánynak tűnjön. Hideg zuhanyra vársz, vagy baráti jó tanácsra? A világon rengeteg helyes fiú/lány van. Zárd le ezt a kapcsolatot, mert ennek semmi értelme.

A számítógép veszélyei – Mi káros és mi nem?

Mennyi időt kell eltölteni a számítógép előtt, hogy az már káros legyen? Nos, amíg iskolában vagy, eszel vagy a haverokkal lögsz, addig nem olyan drámai a helyzet, ugyanis nem töltöd az egész napot a gép előtt.

A képernyőből érkező sugarak erősen rongálhatják a szemünket. Ha távolra látó vagy, könnyen tapasztalhatsz homályos látást vagy valami-féle egyéb tünetet, amikor a számítógépet használod. A leggyakoribb tünetek a szemviszketés, a fejfájás, esetleg a szemfájás.

A másik gyakori probléma az ún. ismétlődő megerőltetésből származó sérülés. Ez akkor következik be, mikor az izmaink és egyes inaink sokáig egy helyben maradnak, mint például számítógépezés közben. Érdemes tehát megfogadnod a következő tanácsokat, ha el szeretnéd kerülni a problémákat:

– Ülj egy állítható és kényelmes székbe! A combjaid legyenek vízszintesek, a talpad pedig legyen a földön! A hátadat támaszd a székek! Nyújtózkodj, majd pedig maradj pár másodpercig ebben a pozícióban!

– Lazítsd el a vállaid! Engedd le természetesen a kézfejed és a vállad, az alkarod és a felkarod pedig derékszöveget zárjon be!

– Gépelj úgy, mintha zongoráznál! Mozogjon a kezed fel és le! Ne légy rest a csuklód mozgatni fel és alá!

– Amikor az egeret használod, fontos, hogy egy magasságban legyen a billentyűzettel. Ne csak a csuklód, hanem az egész kezdet használod!

– Próbáld meg többször beiktatni szünetet, még ha az csak egy perc is óránként!

És természetesen nem árt odafigyelni a játékfüggőségre sem. Ugyanúgy, mint például a játékgépek, a számítógépes játékok is komoly mentálhigiénés problémákat okozhatnak. Ezért figyelj oda a baráti kapcsolataidra és ne csak virtuálisan!

Tippek, tanácsok, hogy ne legyél függő:

– Amint az idő megengedi, tarts szünetet!
– Csökkentsd a tükröződést! Ha lehet, tisztítsd meg többször a képernyőt, és csökkentsd a visszaverődő fények hatását (pl. napfény)!

– Kérj meg valakit, hogy állítsa be a neked kényelmes és nem zavaró kontrasztot a képernyőn! Ez elengedhetetlen feltétele a nyugodt gépezésnek.

– A képernyő szemmagasságban, vagy egy kicsivel az alatt legyen. Ügyelj a megfelelő távolságra is! Az ideális távolság 35–50 cm.

– Időről időre masszírozd meg a homlokod és a szemed! Ezzel felfrissíted az agyadat és a vérkeringésedet is.

– Ügyelj arra, hogy ne légy görcsös! Fontos, hogy kényelmes legyen számodra a számítógépezés.

Keresd a hozzád valót!

Szoros összefüggés van az arc- és a testbőr között. Ha száraz, érzékeny az arcod, nagy valószínűséggel a testedre sem kenhetsz bármit. Ha aknés az arcod, valószínűleg a hátadon is található pattanás. A test tisztán tartása elsősorban a napi fürdésen, zuhanyzáson múlik. Nem mindegy azonban, hogy ehhez milyen szappant, tusfürdőt, utána pedig milyen testápoló krémet használsz. Nézzük, mivel tehetsz legjobbat a bőrödért!

– Száraz és érzékeny testbőr esetén kerülj a forró vizet, mivel attól még szárazabb lesz a bőröd. Válassz olyan szappant vagy tusfürdőt, amely hidratálót tartalmaz. Ha érzékeny is a bőröd, nemcsak száraz, akkor használj illat- és színezékmentes szereket. Húsz percnél tovább ne maradj a kádban, mert a víz egy idő után nagyon kiszáritja a bőröd. Egy héten egyszer radírozd át a tested, így megszabadulsz az elhalt hámrétegtől, és bőröd könnyebben fogadja be a tápláló anyagokat.

– Ha nem érzékeny a bőröd, csak száraz, akkor a fürdőolajok, fürdőszók csodát tehetnek. Remek illatuk sokáig megmarad a bőrödön, és megakadályozzák a kiszáradást is. Fürdés után hidratáló testápolót használj. Kerüld az erősen illatosított terméket, mert akár allergiás reakciót is kiválthat.

– Enyhén zsíros bőrnél a tusfürdők és a habfürdők habja segít eltávolítani a bőrdön található vékonyka zsírréteget. Fokozhatod a hatást, ha szivacsot használsz a tisztálkodáshoz. Nemcsak tisztítja a bőrt, hanem bőrradírként is funkcionál.

– Fürdőszót a zsíros bőrűek is használhatnak, kellemesen illatosít, az izmok ellazulnak, megnyugszanak tőle. Fürdés után elég csak a kart és a lábat bekenni, mivel ezek a testrészek könnyebben kiszáradhatnak.

Legyen zöld a karácsony!

– Vásárláskor vigyél magaddal vászontáskát, s ne fogadd el a pénztáros által kínált műanyag változatot!

– Karácsony táján sok terméket előszere-ttel adnak nagyobb, díszesebb borításban. Ne hagyd, hogy elbűvöljön a csillogó, színes csomagolás! Egyazon termék többféle módon csomagolt változata közül válaszd a kisebb, környezetkímélőbb kiserelésűt!

– Az ajándékokat csomagold környezetbarát papírba, amelyre akár mintákat is festhetsz; magazinok színes oldalai, újságpapírba, maradék tapétába. Készíthetsz régi cipős dobozból vízfesték, régi naptár, kivágott képek stb. segítségével díszdobozt.

– A hulladékot szelektíven gyűjtsd össze – amit lehet, tedd el jövőre (pl. díszdobozok, csomagolópapírok, dísztasakok, szalagok stb.)! Nagyobb dobozokat is tudsz majd máskor is hasznosítani. Kisebb lekváros üvegeket se dobj ki – ezekből karácsonyi mécsesstartókat készíthetsz.

– A lakás és a fenyő szépítésére válassz természetes anyagokból – textil, vessző, gyé-

kény, agyag, üveg, papír, szárított virág, termés, só-liszt gyurma stb. – készült díszeket. A műanyag díszek rengeteg káros anyagot tartalmaznak.

– Égősorok helyett használj gyertyákat! A házat, lakást, kertet felesleges kivilágítani. Ha mégis kivilágítjátok, ne felejtsetek el éjszaka kikapcsolni a világítást!

– Vágott fenyő helyett válasszatok élő, gyökeres fát. Karácsony után remekül el lehet tartani egy láda komposztban vagy friss földben tavaszig, amikor pedig visszaültetheted a természetbe.

– Talán nem is gondold, hogy problémát okozhat, de évente több ezer fát vágnak ki csupán üdvözlőlapok, bélyegek és egyéb olyan kis papírok miatt, amelyeket később úgyis eldobunk. Ha nem muszáj, ne küldj ilyen kártyákat, képeslapokat! Rengeteg jó tipp van arra, hogy otthon megtalálható, újrahasznosítható anyagokból hogyan készíts kiváló üdvözlőkártyát. És mivel te csináltad, valószínűleg jobban is fognak neki örülni.

A környezetbarát karácsony nem jár sok lemondással, csupán egy kis odafigyelésre van szükség.

– Kerüljük a műanyagból készült ajándékokat! Készíts saját kezűleg ajándékot, az eredmény garantált. Még jobb, ha időt ajándékozol a szeretteidnek, nem pedig tárgyakat. Vacsorázatok együtt, menjetek moziba, vagy egyszerűen csak beszélgetsetek! Ez egyértelműen jelzi, hogy mennyire szereted a családtagodat, és hogy vele akarod tölteni a szeretet ünnepét. A karácsony pedig erről szól, nemde?

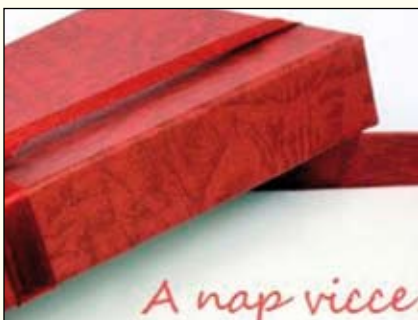
A zok, akik házi készítésű ajándékot kapnak karácsonyra, szerencsésnek mondhatják magukat. Ezek az ajándékok személyesebbek, mint a készen vásároltak, biztosan nagy örömet fogsz szerezni velük!

Receptes füzet

Nagyszerű ötlet, anyuka, nagymama biztos örülni fog neki. Egy füzetet díszíts ki tetszés szerint, és gyűjts össze bele néhány jó receptet, fotókat is csatolhatsz hozzá.

Humordoboz

Zárj egy dobozba 365 cédulát, mindegyiken egy-egy viccel! Így az év minden napjára meglesz a napi viccadag.

Ötletes ajándékok saját kezűleg

Személyre szabott naptár

Rajzold meg a hónapokat külön lapokra! Minden hónapnak találj egy szimbólumot, vagy akár egy képet az illetővel. Jelöld ki a fontosab család eseményeidet!

Az is jó ötlet, ha a hobbjának, vagy foglalkozásának megfelelő naptárt készítesz. Pl. egy iskolás testvérnek a sulival kapcsolatos, a sportok szerelmének sportnaptárt, stb.

Történetek

Családon belül megbeszélhetitek, hogy mindenki írjon egy klassz történetet az évből, írja le kedvenc napját, vagy legszebb élményét. Válasszatok egy kis dekoratív füzetet erre, és mindenki kapjon benne egy külön oldalt a történetének!

Az ünnep előtt ne olvassátok el egymás történeteit, így karácsony estéjén mindenki élvezheti családtagjai beszámolóját.

Játék kérdésekkel

Aki szereti a fejtörő játékokat, készíthet kártyákat kérdésekkel, a hátoldalukon a helyes válasszal. Sorra kérdezhetsz mindenkitől, és aki a legtöbb kérdésre jó választ adott, az a nyertes.

Nem kell más, mint kartonpapír és olló a kártyák kivágásához, a neten pedig rengeteg elmés kérdést és feleletet találhatsz.

Képeslapok

Kellékek: színes kartonpapírok, ragasztó és olló. Általában nem kell nagy ördöngösség a kézzel készített képeslapokhoz, csak egy kis fantázia. Írj egy kedves gondolatot a belsejébe, és dobd be a postaládába, hadd legyen nagyobb a meglepetés!

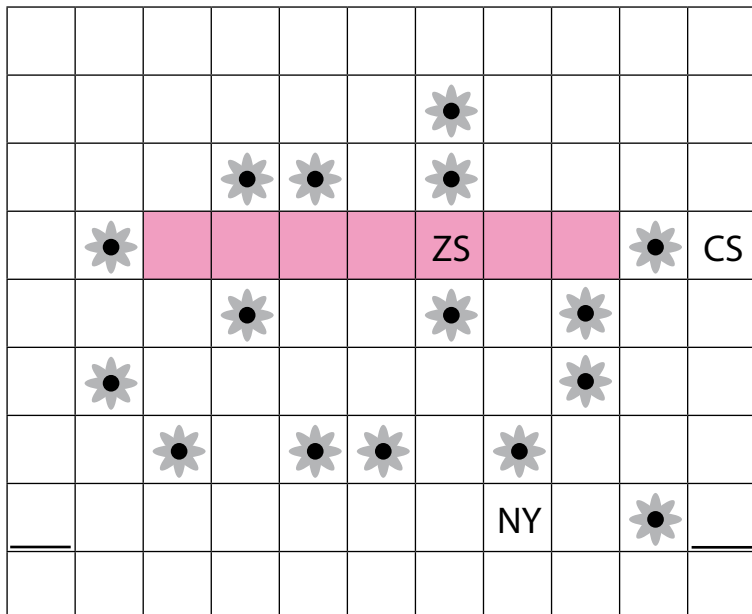
Baráti közösségeknek

Keress olyan képeket mesefigurákkal, amelyek bizonyos barátaidra emlékeztetnek! Készíts egy kis füzetet, amelybe beragasztod ezeket a mesefigura-képeket! Feleltesd meg őket egy-egy barátodnak!

Írj a képek alá valami frappánsat! Egy ilyen füzet a legpoénosabb karácsonyi ajándék, ráadásul annyira személyes!

REJTVÉNY

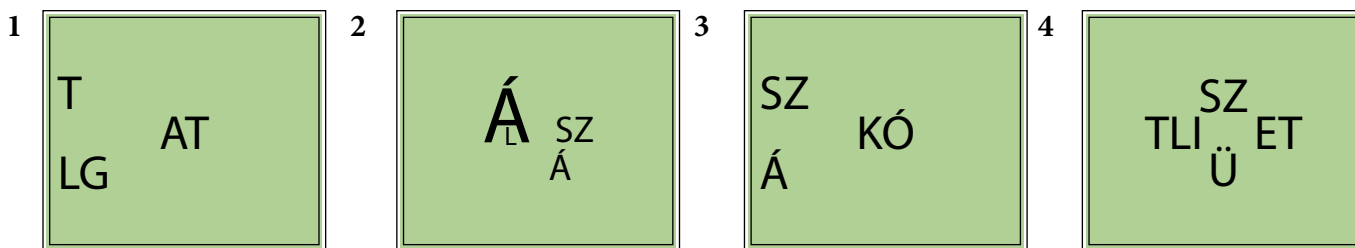
Berakós rejtvény

- Tolvajnak nevezzük azt, aki elveszi más tulajdonát
 - magyarázza a tanító.
 - Peti, te nem figyelsz.
 - De figyelek, tanító bácsi!
 - Úgy?! Akkor mondd meg, mi vagyok én, ha kiszeded a zsebedből száz dinárt?
- (A választ megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.)

- Kétbetűsek:** AL, BÁ, EI, ÉL, ÉG, GN, NI, NYO, TO, YP.
Hárombetűsek: AKA, DAL, DRY, IRÓ, IVO, LOR, RÉT, TÉR, VIA.
Négybetűsek: AKAR, ERNA, EVÁT, ZAKO, ZAKÓ.
Hatbetűsek: DARVAK, ÉTVÁGY, KETYEG, ÓVAINT, SZALAG.
Nyolcbetűsek: HÓLAVINA, KORCSOLYA.
Kilencbetűs: ARANYBÁNYA.
Tizenegy betűsek: HIDEGÉVSZAK, HÓLAPÁTOLÁS.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (38.)

Rejtvényünkben Ágh István Varázslat karácsonyfára című versének három sorát idézzük

	HASZNOT HAJTÓK	OSZTÁLY...	AFRIKAI ÁLLAM	FORDÍTVA NYÚ	GYÜMÖL-C SÖT SZÁRÍT NŐI NÉV	SZERB SZÁMNEV SAJÁT VAGYON		
	KELET	SUGÁR	BÁLNA	ZOLIKA				
	1				NY			
	KÉN	MADRIDI SPORTKLUB			TUZLA BETŪI ÁLLAT-LAKÁS			
	EZ	NAGY BOGRÁCS					NORD	
2	ÉSZAK	NŐI NÉV FORDÍTVA RÖVID-NADRÁG	ÚJVÍDEK	TANTÁL	ANTI BETŪI SZÁRNYAL ANGOLUL	KEVERT SZÍN NÉVELO	MÁLTA	
	KÁZUS							
		KANADA FŐVÁROSA				RÁDIUSZ PONTSZERŪ FOLT	JAPÁN	AUSZTRIA
		OXIGÉN					R. K. Z.	ÉSZAKI FERFINÉV
	FOLYÓ ROMÁNIA-BAN		KIS ATTILA		ELNÉZÉST A MÁSODIK SZEMÉLY			
	CSAPADEK		TETŐFEDŐ					
		ZÉRÓ	ÁBÉCE KEZDETE	MEGROVÓ (ÉK. H.) FÉL ÖT		SZERB NÉPI TÁNC (ÉK. F.) TUZ KÖZEPE		
		URÁN	NULLA					
				CS		TTY		

Megfjtések, skandináv rejtvény: KARÁCSONY ESTE VAN, MANÓK ÉS MÓKUSOK CSÖNGFTTYŰZNEK EZÜSTDÍVAL. Berakós rejtvény: VARÁZSLÓ. Betűrejtvény: 1. TALÁLGAT, 2. LABASZÁRA, 3. SZÁNKÓ, 4. TÉLI SZŰNET.

Extrém és kevésbé extrém téli sportok

Ktrak vagy síbicikli

A ktrak kanadai találmány. A lényeg, hogy a biciklire nem csak sítalpat szerelünk, vagyis azt is, de csak előre, hanem hajtást is. Így a sportolók nem csak lecsúszásra, hanem haladásra is használhatják mountain bike-jukat télen.

A szett kb. 530 dollárba kerül, aszfalton és más kemény talajon elvileg elmegy, de használata nem javasolt.

Működési elve egyszerű, a bringa hátsó kezeke helyére egy lánctalpat hajtó kereket és feszítőgörgöket szerelünk fel, az első kerék helyére pedig egy sítalpat, aztán már lehet is csapatni. Legalábbis addig, míg nem túl mély a hó, mert ha a pedál már a hó alatt van, a siker nem garantált... Európában is kapható, olasz és spanyol képvisellete már van a cégnek.

Több ezer éves a korcsolya

Ósi cölöpépítmények kiásása során állati csontból készült korcsolya került elő a földből. Ez azt bizonyítja, hogy több ezer éve ismeri az ember a korcsolyát. Ott, ahol sokáig tart a fagy, a szánkón kívül a korcsolya volt hosszú időn át a legfontosabb közlekedési eszköz.

Hollandia befagyott csatornáin már évszázadokkal ezelőtt kedvelt szórakozás volt a kor-

csolyázás. Ezt számos németalföldi festmény és irodalmi mű is igazolja. Az első korcsolyázó-egylet 1742-ben alakult a skóciai Edinburgban. A korcsolyázást mint szórakozást angol katonák honosították meg Amerikában az 1740-es években. A 18. században Franciaországban is megkedvelték, az udvarban Mária Antónia királyné hozta divatba. Az első korcsolya a lábberre erősített csont volt, ezt követte a fára erősített vaslemez. A csizmára erősíthető, vasból készült korcsolyát az amerikai Busnell találta fel a múlt század első felében. 1864-ben Európába látogatott Jackson Haines chicagói tánctanár, és olyan korcsolyázási módot mutatott be, amely táncmozdulatot is tartalmazott. Ennek hatására alakult meg a bécsi műkorcsolyázó iskola. Belőle bontakozott ki a nemzetközi műkorcsolyázás. Az első korcsolyapályát 1866-ban nyitották meg Torontóban, az első műjégpályát pedig 1876-ban Londonban.

Mi a skeleton?

A skeleton a versenyzésre használt legrégebbi szánkó. Az első ilyen szán 1892-ben készült, előbb, mint a bób, vagy a szánkó. Egy angol építette meg fémből, alakja miatt kapta a skeleton (csontváz) nevet. Eleinte csak szórakozásra használták, majd az 1928-as St. Moritz-i téli olimpián debütált versenyszámként. 20 évvel később, 1948-ban, amikor újra Svájc adott otthont a téli olimpiának, már a skeleton volt a fő versenyszám.

A skeleton egyedülálló sport. Ugyanazon a pályán használják, ahol a bóbversenyek vannak, viszont itt a versenyzők a szánra hasalva, fejfel előre siklanak, álluk és lábujjaik mindössze centikre vannak a jégtől. A sebesség elérheti a 120 kilométer per órát is, ezért minden indulónak kötelezően állvédős sisakot kell viselnie (illetve kesztyűt, aerodinamikus kezeslábast és szögös cipőt). Kormányja nincsen, a sportolók testúlyhelyezéssel, vagy ritkán a lábukat használva irányítják.

Indulásnál a versenyzők nekifutnak, ebben szögös talpú cipő segíti őket, majd a kiindulási ponttól 30 méterre megadott jelnél ráhasálnak a skeletonra. Természetesen a leggyorsabb győz. Meglehetősen veszélyes sport, több halálos baleset is a számlájára írható a nagy sebesség miatt.

A big foot, azaz a nagyláb

A Kneissl cég 1990-ben dobta piacra a big footot, a nagylábat, megtéve ezzel az első lépést a carving lécek megalkotása felé. A big foot rövid, hülyén néz ki és ronda színe is van (fekete-rózsaszín), ám ennyi elég is volt ahhoz, hogy az egyik legkeresettebb termék legyen a sípíacon. Nyomokban már tartalmazza az azóta elengedhetetlen piskótaformát, valamint patentes kötéssel rendelkezik. Ennél jobbat azóta sem tudtak kitalálni a versenytársak, minthogy bármilyen méretű sícipőre ráilleszhető, és körülbelül egy percig tart szerszámok nélkül, pusztá kézzel átállítani.

A big foot egy igazi kis frissítő volt azoknak, akik már unták az olyan nehéz, akár kétméteres léceket, amiket manapság már csak kerítésoszlopként hasznosítanak. A termék azóta is piacon van.

Hókajak/Snowkayaking

Őrült osztrák kajakosok 2002-ben Lienzben lenyomtak egy kajakversenyt. Ez nem lenne nagy hír, de ezek a srácok a sípályán csinálták, hóban. A skyaking-ről (kajakozás ejtőernyővel) és a vadvízi evezésről már írtunk régebben, de ez egy teljesen új megközelítése a kajak használatának. A snowkayaking ugyanis egy téli extrém sport, a versenyszámok a snowboard-hoz hasonlóak, például a többversenyzős lesiklás boatercross-nak nevezik.

Az első világbajnokságot 2007-ben szintén Lienzben a hollandok nem tétlenkedtek, megcsinálták a sportág indoor változatát, a fedett pályás VB-t, amin 2007-ben 10 ország 170 versenyzője vett részt.

Levelezés

Drága Apu!

Berlin egy csodálatos város. Az emberek kedvesek, és nagyon jól érzem magam itt.

De apa, szégyenlem magam, hogy bejárok az egyetemre egy arany Ferrari 599GTB-vel, amikor itt az összes tanár és minden tanuló vonattal jár.

Szerető fiad, Nasser!

Nagyon Szeretett Fiam!

Húszmillió dollárt átutaltam a számládra.

Ne szégyeníts minket!

Vegyél egy vonatot te is!

Szeretlek!

Darth Vader és Obi Van Kenobi mennek a sivatagban.

- Velem van az erő! - mondja Kenobi.

- Nálam meg a kulacs! - mondja Darth Vader.

Kenobi megkérdezi Darth Vadert:

- Mondd, van ebben a Galaxisban Bau-max?

- Nem, itt csak Obi van Kenobi.

Két szőke nő beszélget:

- Képzeld, megbuktam vezetésből!

- Hogy történt?

- Odaértünk egy körforgalomhoz, ahol ki volt írva, hogy 30. Hát én körbe is mentem harmicszor, mégis meghúztak.

Mire a másik:

- Nem lehet, hogy elszámoltad?

Miért nincs haja a halnak?

Mert sosem tudná megszárítani.

Melyik a legjobb gyógyszer?

- A mínusz öt.

- Miért?

- Mert az egyből hat!

- Doktor úr, olyan nagyok találom az orromat! Tudna nekem egy kisebbet csinálni?

- Persze, ebből akár háromat is!

Hatékony diéta: bármit ehetsz, csak arra ügyelj, hogy ne nyeld le a falatokat!

Melyek a világ legbizonytalanabb állatai?

A mitéví legyek.

Mi az arab lopakodó?

???

Teve mamuszban.

A kalap

Egy idősebb hölgy kalapot próbál egy üzletben. Az eladó dicséri:

- Ez a kalap nagyszerűen áll önnek! Tíz évvel fiatalabbnak látszik benne!

- Nos, akkor inkább nem kérem. Nem engedhetem meg magamnak, hogy amikor leveszem, tíz évvel öregebbnek lássanak.

Házi feladat

A másodikos Sanyikát bekíséri reggel az anyja az iskolába. Az anya panaszkodik a tanító néninek:

- Sajnos, a kisfiam nem tudta mára elkészíteni a házi feladatát matematikából.

- Miért? - kérdezi a tanító nő.

- Mert nincsenek a számítógépén római számok.

Zsebes

- Apu, ki volt az a bácsi, akit a villamoson megöleltél?

- Nem tudom, fiam, de mindjárt megnézem a tárcáját, biztosan van benne igazolvány.

Felemás cipő

Szabó felemás cipőben jelenik meg a vállalati értekezleten. A főnöke ráripakodik:

- Mit képzelsz magáról?! Most azonnal hazamegy, és kicseréli a cipőjét!

- Hiába tenném, főnök - feleli Szabó -, mert otthon is egy fekete meg egy barna maradt.

Munkahelyi mese

Ült a varjú az ágon, és nem csinált semmit. Arra ment a nyuszika és megkérdezte a varjútól:

- Varjú koma, nem zavarna, ha én is leülnék ide az árnyékba, és egész nap semmit se csinálnék?

- Engem ugyan nem. Ül csak le és lazíts te is! - mondta a varjú.

A nyuszika így is tett. Leült az árnyékba és nem csinált semmit egész nap. Délután aztán arra járt a róka, meglátta a lazító nyuszt, és megette.

És a tanulság?

Ahhoz, hogy egész nap csak lazálhass, nagyon magasan kell ülnöd...

Suliban

- Móricka mondjál egy szót amiben két r hang van!

- Tojás!

- Na de Pistike, hol van ebben az r hang?

- Egyik a fehérjében, másik a sárgájában!

Oroszlánok a szigeten

Egy szigeten 10 matematikus oroszlán él. A gondozójuk reggel bedob egy szelet húst a szigetre.

– Ha egy oroszlán megeszi a húst, akkor maga is húsdarabbá változik napnyugtáig, így a többiek megehetik.

– Ha egy oroszlán nem eszik húst egy nap, akkor másnapra elpusztul.

– Egy oroszlán inkább éhen pusztul, mint hogy megegyék.

Másnap reggel mit tapasztal a gondozó a szigeten?

MEGFEJTÉS:
 n=1 oroszlán eszik, az oroszlán megeszi a húst és életben marad.
 n=2 oroszlán esetén, egyik oroszlán sem eszi meg a húst, mert mindkettő tudja, hogy ha megeszi, akkor a társa őt eszi meg (n=1 eset áll fenn), és tudja, hogy inkább éhen halnak, mint hogy megegyék őket. Tehát mindkettő elpusztulnak.
 n=3 oroszlán esetén a leggyorsabb oroszlán megeszi a húst, hiszen tudja, hogy ekkor n=2 eset áll fenn, amire beláttuk, hogy akkor nem eszik meg a húst. Így ekkor egy oroszlán életben marad, a többi elpusztul.
 Látszik tehát, hogy ha n páros, akkor mind éhen halnak, ha n páratlan, akkor egy (a leggyorsabb) életben marad, a többi éhen pusztul. Mivel a 10 páros, ezért mind éhen pusztulnak másnap reggelre.

Tudod-e?

Mitől csúsós a jég?

Ha kezünkbe vesszük, könnyen kicsúszik az ujjaink közül, a jég ugyanis csúsós. De miért csúsós, pontosabban csúsós-e egyáltalán? A kérdés csak látszólag értelmetlen, mert a jég különféle tárgyak felületére ráfagy, nem csúszik le róluk még akkor sem, ha ezeknek a tárgyaknak is nagyon sima a felületük. Meg aztán ha nagyon hideg napokon vesszük kézbe azt a bizonyos

jégdarabot, inkább ragadósnak érezzük; ha kökeménnyé fagyott húscsomagot húzunk elő az erősen dolgozó mélyhűtőből, az is erősen ragad a kezünkhöz...

Amikor megfogjuk a jeget, ujjunk melegétől kevéske víz olvad a felszínén, s ez a kenőanyagként működő réteg teszi csúsóssá a jég felületét. Nagyon hideg jégdarabnál is ez történik, csakhogy amint kezünk melegétől elolvad a felszín, azonnal meg is fagy, s ez a vékony, friss jégréteg teszi ragadóssá a jégdarabot.

Ég a gyertya, ég...

A gyertya végigkíséri egész életünket a keresztelőtől a ravatalig. Ott ragyog a születésnap tortákon, és a magyar néphit szerint a mennyországban is van mindenkinek egy gyertyája, amelynek lángja addig lobog, amíg élünk. Az olajjal átitatott nádszálakat vagy papirusztekercseket a fagyú- és viaszgyertyák követték, az 1800-as években pedig a kellemes illatú sztearin- és paraffingyertya lett a legerjedtebb fényforrás.

Visszagondolva hihetetlennek tűnik, hogy a 19. század utolsó évtizedeiben – amikor autók, vonatok, gőzhajók, motoros léghajók szállították az utasokat, táviratokat, fényképeket küldhettek, és telefonálhattak egymásnak az ismerősök – gyertyák, petróleumlámpák sápadt fényénél írták műveiket az írók, költők, zeneszerzők.

Mit jelentenek a következő szólások?

Ajtóstul ront a házba. (Váratlanul, előkészítés nélkül közöl más számára kellemetlen hírt vagy kérést.)

Ajtót mutat. (Kiutasít valakit.)

Ajtót se nyit valakire. (Feléje sem néz a másíknak, nem látogatja meg.)

Az ajtó előtt áll. (Hamarosan megtörténik.)

Behúzza maga után az ajtót. (Kiadja az útját valakinek, megszünteti vele a barátságot.)

Ha kidobják az ajtón, bejön az ablakon. (Szemtelen, toladó ember.)

Minden ajtó kinyílik előtte. (Bármilyen helyre bejut.)

Nyitott ajtón dörömböl. (Olyan dolgot kér, amit egyébként is megkapna.)

Tedd be kívülről az ajtót!

(Menj ki innen, ne is lássalak!)

Négy különbség van a két fotó között. Keresd meg!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Két héttel ezelőtti, 36. számunk nyere-ménykérdésében arra voltunk kíváncsi-ak, jártasak vagytok-e a film világában. Az derült ki, hogy igen, sőt nagyon sokan szeretik és ismerik a filmklasszikusokat is, ugyanis nyere-ménykérdésünk egy befutott, világszerte kedvelt filmalkotáshoz vonatkozott. Elég volt megmutatni a játékfilm plakátjának egy rész-letét, és ráismertek a Forrest Gump-ra. A hely-es válasz ugyanis ez volt. A megfejtők közül

a szerencse a hetedik **Komáromi Annára**, az **őbcesei Sever Đurkić iskola** tanulója mosolygott. Könyvjutalmát még ebben a hó-napban postázzuk.

E heti kérdésünk szó szerint „édes”. Meg kell fejtenetek, milyen sütemény látható a mellékelt felvételen. Annyit elárulunk, hogy erdélyi kü-lönlegességről van szó, amelyhez réteslapokat és cérnametéltet, ma pedig már spagetti tésztát is felhasználnak. „Feltalálója” az erdélyi Darvas vendéglő szakácsnője lehetett. Ha ráismertek, a választ mielőbb küldjétek el címünkre, legké-sőbb december 22-éig. Levélcímkünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs A helyes választ beküldők között egy jutalmakönyvet sorso-lunk ki. Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Lilla első helyezett lett Kragujevacon

Sikeresen szerepelt Ivankov Lilla, a sza-badkai J. J. Zmaj iskola harmadikosa egy kragujevacai rajzpályázaton. Lilla korábban is kimagaslott képzőművészeti alkotásaival, a mostani első helyezésére pedig különösen büszke. Mint tanítónője, **Grubanov Marti-nek Emília** hozzáfűzte, osztálya és társai is nagyon büszkék rá.

Jó helyre kerül a lehullott falevél

Az őszi levélhullás szemet gyönyörködtető látvány, de az avarral sokszor nem tud mit kezdeni a betonrengeteg embere. A leve-leket sokszor zacskóba gyűmösözzük, esetleg felgyűjtjük, pedig a parányi gombák, baktéri-umok néhány hónap alatt visszaadják a föld-nek, humusszá bontják. Ebben a munkában segíthetjük apró szövetségeseinket. A **temerini Kókai Imre iskola** udvarán egy új komposztá-

lót állítottunk fel. A dolog érdekessége, hogy a komposztáló kerete szinte semmibe sem került, mert az őszi papírgyűjtés bevételét fordítottuk erre. Végezetül, hogy továbbra is gyűjthessük a papírt, díszes szelektív papírgyűjtő dobozokat készítettünk, mindezt **Zelenka Angéla** bioló-giatanárnő irányításával.

A 6. osztályos természetvédők

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasma@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)

■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken

■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs